

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NO

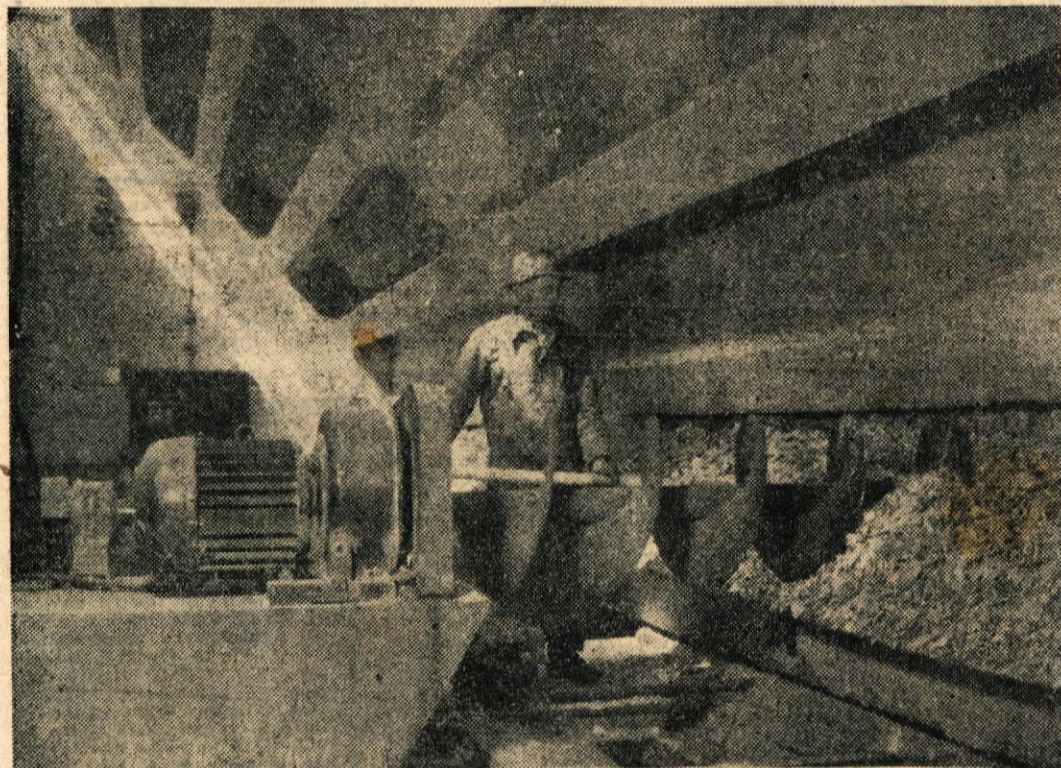
LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak
četrtak - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna
300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma
4 amer. dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki
v Novem mestu štev. 606-70/3-24

Štev. 32 (490)

LETO X.

NOVO MESTO, 13. AVGUSTA 1959

UREJUJE uredniški odbor - Odgovorni urednik
UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Ces
Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON u
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo
»Delo« v Ljubljani

Praznik občine Videm-Krško in Tovarne celuloze ter papirja

Ze od minule sobote praznuje Videm-Krško četrty svoj občinski praznik. DANES popoldne bo na stadionu Matije Gubca nogometni turnir moštev TVD Partizan Krško, Senovo in Culezoze, JUTRI zvečer pa bodo ob 20. uri plavalne tekme PK Celuloza na bazenu. V NEDELJO bo zjutraj budnica po mestu, ob osmih pa se bo začela slavnostna proslava 20-letnice obstoja tovarne celuloze in papirja. »DJURO SALAJ« s sejo delavskega sveta podjetja. Po slavnostni seji bodo na tovarniškem dvorišču odkrili doprni kip pokojnega prvoborca za delavske pravice, po katerem ima tovarna na Vidmu ime. Občinskemu prazniku občine Videm-Krško in 20-letnici obstoja tovarne na Vidmu smo namenili v današnji številki tri strani, da bi se z uspehi, prehojeno potjo in načrti te naše spodnjeposavske občine seznanili vsi naši bralci. — Na sliki: pogled v enega izmed proizvodnih oddelkov tovarne celuloze in papirja.

STANOVANJA, STANOVANJA...

»Lepo vas prosim, dajte mi kakšno stanovanje. Tako ne moremo več dalje živeti. Pet nas je in vsi se silišamo v majhni vlažni sobici...«

»Sest let imam že vloženo prošnjo za stanovanje, pa ga še vedno nimam. Drugi, ki so pozneje prišli v mesto, so že dobili stanovanje. Je to po pravici? Na Beograd se bom pritožil...«

Take in podobne slišijo vsak dan med solzami in zaklinjanjem na občinskem ljudskem odboru skoraj vsi od stanovanjskega referenta do predsednika Oblo in sekretarja občinskega komiteja ZKS. Mnogo časa izgube vsi ti samo s poslušanjem prošilcev in pojasnjevanjem stanovanjskega problema v Novem mestu. To pa je tudi v večini primerov skoraj največ, kar morejo narediti, kajti stanovanj ni oziroma jih je mnogo premalo.

Osem sto petdeset prošelj za družinska stanovanja, med temi okoli 150 od družin, ki imajo samo en stanovanjski prostor, okoli 300 pa tistih, ki imajo pre-majhno, nezdravo ali drugače slabo stanovanje dokazuje, kako pereč je ta problem v Novem mestu.

Kdo naj reši ta problem, ali ga vsaj omili? Mnogi bodo rekli, da je to dolžna občina. Tako mnenje ima tudi vrsta podjetij, ki bi sicer lahko tudi sama gradila stanovanja za svoje delavce in uslužbence. Takole pravijo: plačujemo stanovanjske prispevke, zato je občina dolžna preskrbeti stanovanja. Poglejmo, če je to zvedljivo.

Število prebivalcev se je v Novem mestu po vojni več kot podvojilo. K tem je treba prišteti še pripadnike JLA. Mnogi stanovanj je bilo med vojni uničenih. Po vojni je bilo zgrajenih nekaj sto novih stanovanj, vendar je to bore malo z ozirom na velike potrebe. V Novem mestu je po vojni zrastle vrsta podjetij, ki jih pred vojni ni bilo. Nastale so nove prosvetne, zdravstvene in druge ustanove. Vse te potrebujejo strokovni in drugi kader. To so proračunske ustanove ali ustanove s samostojnim financiranjem, ki ne ustvarjajo dobička.

Občina je dolžna skrbeti za stanovanja predvsem tistih ljudi, ki niso v proizvodnji, katerih bivanje v mestu pa je širšega družbenega pomena. To so prosvetni delavci, veterinarji, uslužbenci državne uprave in drugih javnih služb. Dajejo morja občina skrbeti za stanovanja invalidov, upokoencev in podobnih neproduktivnih prebivalcev.

Od kod naj občina vzame denar za gradnjo stanovanj za vse te ljudi? Iz proračuna ne more dati niti dinarja. Ostane le stanovanjski sklad, v katerega vplačujejo določen prispevek vsi delodajalci.

S pomočjo tega sklada je občina dosedaj zgradila tri stanovanjske bloke. Iz tega sklada so dobila posojila podjetja, ki so se sama odločila za gradnjo stanovanj. Prav tako so iz tega sklada dobili posojila številni zasebni graditelji stanovanjskih hiš. Stanovanjski sklad je samostojna finančna ustanova, ki denar za gradnjo stanovanjskih hiš samo posojuje. Vsakdo, ki iz njega dobi posojilo, ga mora vračati v pogodbenih letnih obrokih. To velja v enakem meru tudi za občinski ljudski odbor. Mimo tega je stanovanjski sklad daleč premajhen, da bi mogel z njim uspešno reševati stanovanjske stiske. S sredstvi sklada, ki se naberejo v enem letu, je mogoče zgraditi kvečjemu 40 družinskih stanovanj. Če pa bi hoteli v nekaj letih stanovanjsko krizo vsaj omiliti, bi morali v Novem mestu na leto zgraditi najmanj 200 novih stanovanj in obnoviti nekaj deset starih. Za to pa bi bilo potrebno na leto najmanj pol milijarde dinarjev!

Iz gornjega sledi, da je treba za uspešno reševanje stanovanjske stiske v Novem mestu mimo sredstev sklada mobilizirati še druga sredstva, bodisi zasebna, bodisi družbena. Zlasti nekatera podjetja bi lahko že zdaj veliko več gradila kot so, saj je v Novem mestu le nekaj podjetij, ki so to nalogo vzela enako resno kot nakup novih strojev. Vrsta podjetij ni storila v tem pogledu ničesar, pač pa svoje delavce in uslužbence pošilja gred stanovanj na občino.

Izgovori, češ da majhno podjetje ne more graditi stanovanj, ne drži. Če ne more eno samo, pa lahko gradi več podjetij sku-

paj. Podjetja imajo prav tako možnost najeti posojilo za gradnjo stanovanj. Mimo tega lahko financirajo stanovanjsko gradnjo iz dela dobička, ki ostane podjetju za prosto razpolaganje. Letni obračuni so pokazali, da so bila taka sredstva tudi pri nekaterih manjših podjetjih kar precejšnja. Brez vsake zadrege so jih podjetja razdelila med člane kolektiva. Na to, da imajo v podjetju toliko in toliko ljudi brez stanovanj, pri delitvi dobička niso nič mislili. Mnogi tisti, ki imajo prošnje za stanovanja na občini in so vsak dan na njenih vratih, so mirne duše glasovali za razdelitev dobička v podjetju, ne da bi samo besedo rekli v prid gradnji stanovanj.

Rešitev je samo v povečanju gradnje. To pa ni samo zadeva občinskega ljudskega odbora, to je zadeva prav vseh!

K hitrejšemu reševanju stanovanjske stiske bodo pripomogli tudi novi predpisi s področja stanovanjskih zadev, ki so že v veljavi oziroma bodo v veljavi s prvim januarjem 1960. Dosedaj so kot povedano dobivali posojila iz stanovanjskega sklada tudi zasebni graditelji hiš. V bodoče bodo

ta sredstva usmerili v gradnjo predvsem prek stanovanjske zadruge, ki jo bo občinski ljudski odbor ustanovil. Hkrati bo stanovanjska zadruga ali zavod za stanovanjsko izgradnjo zbiral sredstva zasebnikov, podjetij in ustanov, ki bodo sredstva vplačevali v enkratnih ali večkratnih zneskih.

- Gradnja, gradnja in še enkrat gradnja—samo v tem je rešitev! S kritiziranjem, z nervozo in zabavljanjem nismo pridobili še niti enega stanovanja. Vsak delavec in uslužbenec naj se zavzame, da bo podjetje ali ustanova posvetilo vsaj toliko skrbi ljudem, ki so brez stanovanj, kot jo posveča strojem, upravnim, roštorom in opremi, pa bo stanovanjska kriza kmalu manjša. Zlasti organi delavskega upravljanja v podjetjih in ustanovah bi morali posvetiti večjo skrb vprašanju stanovanj za svoje ljudi. Z večjim čutom odgovornosti in izkoriščanjem vseh možnosti bi lahko tudi v okviru podjetij in ustanov veliko več storili za ublažitev stanovanjske stiske.

P. R.

PODJETJA SO SE ZGANILA

Našli bomo nekaj podjetij iz Novega mesta, ki so se le odločila graditi:

Tovarna zdravil Krka bo pričela graditi 8 vrstnih hiš. Elektro Novo mesto 4 vrstne hiše. Splošna bolnišnica Novo mesto 9-stanovanjski blok. Uprava za ceste LRS, Tehnična sekcija Novo mesto 4 vrstne hiše. Vse te stavbe bodo gradili na Znanstvenih njivah, v bližini tleh 24-stanovanjskih blokov, ki jih je tam že zgradila občina.

Tudi Splošno gradbeno podjetje Pionir bo gradilo 7-9 stanovanjski blok v novem naselju stanovanjskih blokov OLO Novo mesto na desnem bregu Krke ob Ravgovski cesti. Razen tega bo OLO Novo mesto tam zgradil še 10 stanovanjski blok. Industrija motornih vozil Novo mesto bo letos dokončala dela v dveh surovo zgrajenih stanovanjskih stavbah, ki ju je pričela že predlani. Prosilci so za dovoljenje, da bi obrtniška dela opravili v lastni režiji. Devetstanovanjski blok bo gradila tudi Gozdarsko lesna poslovna zveza Novo mesto. Občina Novo mesto bo dvignila del nadstropja v stanovanjskem bloku v Jerebovi ulici ter tako pridobila dve manjši družinski stanovanji in 5 samskih sob. Več modernih stolpnice bo začela graditi tudi tovarna NOVOTEKS v Bršljinu, o čemer bomo prihodnji teden obširneje poročali.

Večino omenjenih gradenj bodo podjetja pričela že letos in bodo, kot upamo, do zime že pod streho, tako da se bodo stanovalci prihodnje poletje v nova stanovanja že lahko vselili.

Če bomo težko stanovanjsko krizo reševali tako, da bodo gradila podjetja, jo bomo rešili ali pa vsaj omilili. drugače pa sploh ne. 61 novih stanovanj, ki se nam na ta način obetajo prihodnje leto, veliko pomeni.

Živahne Dolenjske Toplice

Turistična sezona v Dolenjskih Toplicah je v polnem razmahu. Sobe v zdraviliških stavbah so vse oddane, prav tako imajo privatniki oddane vse razpoložljive postelje. Nekateri domačini se v sezoni

utesnijo, da lahko sobe oddajajo, ker jim to prinaša kar lep zaslužek. Razen stalnih gostov obišče Dol. Toplice precej izletnikov, zlasti ob nedeljah. Se vedno promet pa pričakujemo, ko bo dograjena asfaltirana cesta do Straže.

Dela pri gradnji športnega bazena lepo napredujejo kljub vsem težavam, ki so jih imeli s črpalko za vodo. Sedaj pripravljajo stavbo, v kateri bo stala črpalka. Ko bo ta nameščena in bodo položene cevi do bazena, bodo vodo takoj spustili v bazen.

Restavracija »Grad Otočec« do nadaljnjega zaprla

Včeraj so zaradi adaptacijskih del do nadaljnjega zaprli restavracijo »Grad Otočec«. Gostom bodo stregli pojele na novem camping prostoru, ki so ga uredili približno 100 metrov pod mostom na desnem bregu Krke. Gostilnice bodo adaptirali po prvotnih načrtih, tako da bo grad resnično postal pomembna tujskoprometna točka ob avtomobilski cesti.

V R E M E

ZA CAS OD 14.—23. AVGUSTA
Približno do 17. avgusta nestalno s pogostnimi padavinami. V nadaljnjem poteku bo prevladovalo lepo vreme. — Ponovno večje padavine pričakujemo okoli 24. avgusta. V. M.

Rodovitna polja in napredek - ali stelniki in siromaštvo?

V bližini vasi Griblje, Cerkevše in Krasinec se razprostira 400 ha ravninskih stelnikov. V katastru so ti stelniki zapisani kot pašniki; stelnikov kataster namreč sploh ne pozna. Ali pa so to res pašniki v pravem pomenu besede? Prav gotovo ne. Danes poznamo pašnike, ki jih intenzivno obdelujemo in jih imamo res le za pašo. Čemu pa so nam stelniki? Beseda se sama pove, da se tu pridobiva stela, ki je glavni vir dohodkov teh površin, postranski dohodek pa so drva (breze in jelše). O dohodku paše sploh ne moremo govoriti; to je bilo v preteklosti.

Skozi stoletja je slabo gospodarjenje privedlo do tega, da je zemlja vedno bolj propadala in končno prišla na rob. Te zemlje ni nihče gnojil, nihče obdeloval, zato so vse kulturnejše rastline propadle. Človek se že od nekdaj bori za to, da bi iz zemlje pridobil čimveč. Poglejmo, kaj dobimo iz stelnikov: nekaj praproti, ki jo poznamo kot slab nastilj, in nekaj drv. Če preračunamo vrednost tega, dobimo na 1 hektar povprečno 8.000 din. Mar se naj s tem zadovoljimo, ko pa nam 1 ha plodne zemlje

daje drugod po sto tisoč in več dinarjev! Kaj nam je storiti? To prepuščamo dragatutskim kmetom v premislek.

Pred nekaj leti je bilo med

ing. Golob (desno) jemlje vzorec zemlje za analizo tal stelnikov površin v Gribljah (Foto: Jože Skof)

na delu teh površin (8 ha) že oves! Naj povedo, kako je traktor vozil vreče zrnja in kako lep pridelek je bil. Metter visoka lupina je obeta obilo materiala za zeleni požar. Tudi koruza ni slaba, saj je že v začetku cvetenja dosegle dva metra višine.

To je gotovo dovolj dokazov, kaj je storiti s 400 hektari stelnikov v Krasincu in v Gribljah. Občinska ljudska od-bora v Črnomlju in Metliki sta sestavila komisijo, ki sklepa s posredniki pogodbe o nakupu in odkupu zemlje. Kme-

160 novih vajencev

Posredovalnica za delo novomeške občine je pričela pred štirinajstimi dnevi vključevati v uk nove vajence. V občini je zanje na razpolago 172 prostih mest. Do zdaj se jih je vključilo v uk 100, nadaljnjih 60 pa se jih bo do 1. septembra. 12 mest bo ostalo prostih, ker ni zanje ali prijavitelcev, ali pa nimajo ti, ki bi se želeli vključiti v uk, zadostne znanje in izobrazbo. Se vedno se največ vajencev ponuja za uk za avtomobilno stroko, dekleta pa se prijavljajo le za šivilje in trgovke. Od skupno 160 vajencev, ki bodo letos vključeni v uk, se jih bo 20 udeležilo pri obrtniških zasebnem sektorju, ostalih 140 pa v gospodarskih organizacijah družbenega sektorja.

Cesta Straža -Dol. Toplice asfaltirana

Nova asfaltirana cesta od Dol. Toplice do Straže je bila te dni končana in 8. avgusta odprta za promet. Sedaj nadaljujejo z deli proti Novemu mestu. Avtomobilom, ki so namenjeni v Toplice, ne bo treba več delati 9-kilometrskega ovinka.

V vsako hišo
Spod. Posavja, Dolenjske
in Bele krajine:
DOLENJSKI LIST!

Prebivalcem občine Videm-Krško

Na mnoge naslove prebivalcev občine Videm-Krško smo odpisali večje število izvodov današnje številke Dolenjskega lista. Kdor glasila okrajnega odbora SZDL Novo mesto še nima, ga vabimo med redne naročnike pokrajinskega lista Dolenjske in Spodnjega Posavja. Kdor bi po pomoči dobil na svoj naslov današnje številke, a je že naš naročnik, naj Dolenjski list izroči znanu, prijatelju ali sosedu, ki do našega časnika novomeškega okraja še ne pozna.

Sodelujte, da bo uresničeno geslo: v vsako hišo Spodnjega Posavja: DOLENJSKI LIST!
Uredništvo in uprava Dolenjskega lista

Pred slavljem na Podstenicah

Okrajni pripravljalni odbor za proslavo na Podstenicah ima te dni polne roke dela. Komisije za program in propagando, za preskrbo, za uređitev prostora in za promet mu pomagajo, da bo 22. in 23. avgusta vse nared, ko bodo obiskale Rog tisočglave množice mladine in odraslih iz našega okraja. Ljubljane in drugih delov republike. Srečanje medvojnih in povojnih slovenskih in mladinskih aktivistov bo lep in pomemben praznik, saj bodo več kot 600 tabornikov iz vseh slovenskih okrajev na večer pred glavno proslavo ob ognjih pripravovali o mladinski organizaciji v letih NOB.

Razen tabornikov bo prišlo na Rog v nedeljo 23. avgusta tudi več tisoč mladih ljudi iz vseh krajev Dolenjske in Spodnjega Posavja. Zanimanja za praznik na Podstenicah je v vseh občinah izredno veliko. Mladina pričakuje zato pomoč podjetij, ki imajo na razpolago prevozna sredstva, da bodo pomagala pri prevozu. Tudi v Stražo bodo prispele mnogi z vlaki, odkoder bodo z avtomobili nadaljevali pot na Podstenice.

Ne bi pa bilo prav, če bi videli v slavlju na Rogu samo praznik mladega rodu. Nasprotno, organizacije Socialistične zveze, Zveze borcev in

sindikati naj bi organizirali izlete na Podstenice. Rog je točkal je središča točka; dobro vemo, da so v hudih bojih z okupatorji umirali skojevi in mladi borec-partizani po vsej Beli krajini, v dolini Krke, v Suhi krajini in drugod po Dolenjskem. Slavlje na Rogu bo zato združilo v prijetnem srečanju vse nekdanje borec in aktiviste, ki bodo mlademu rodu na zgodovinskih pomembnih krajih najlažje posredovali svoje spomine in doživljanje iz let NOB.

Na OK LMS smo zvedeli, da bodo občinski komiteji LMS do 17. avgusta prijavili točno število svojih udeležencev; že zdaj so javili iz Brežic udeležbo 250-300 ljudi, iz Črnomilja 120, iz Metlike najmanj 100 itd. Prva skupina novomeških tabornikov bo odšla na Rog že 20. avgusta, 21. avgusta pa krene na partizanski pohod četa članov POGT iz Novega mesta prek Frate, Brezove rebr, Soteske na partizanski Rog. V glavnem se bodo taborniki zbrali na Rogu v soboto, 22. avgusta, dopoldne. Pripravili bodo več tabornikov; poseben tabor bodo imeli nekdanji slovenski aktivisti. — Zvedeli smo tudi, da bodo trgovska podjetja pripravila na Podstenicah več paviljonov za prodajo živil in pišca; vode bo dovolj, električno razsvetljavo pa bo daljal agregat.

Občinski odbori Socialistične zveze, Ljudske mladine Slovenije, Zveze borcev in sindikati svetli naj v prihodnjih dneh zagotovijo predvsem čimveč možnosti za prevoz svojih članov na veliko srečanje v Podstenicah, o čemer bomo prihodnji teden obširneje poročali.

Srečanje mladinskih aktivistov

Centralni komite LMS vabi vse slovenske aktiviste, ki so pred vojno, v času NOB in po osvoboditvi delali v mladinski organizaciji na terenu in v operativnih partizanskih enotah na

TOVARIŠKO SREČANJE MLADINSKIH AKTIVISTOV.

ki bo v okviru praznovanja 40-letnice KPJ in SKOJ in v okviru proslave obletnice ustanovitve glavnega iniciativnega odbora Zveze slovenske mladine.

Proslava bo 22. in 23. avgusta na Podstenicah v Kočevskem Rogu.

Zbor slovenskih aktivistov je 22. avgusta popoldne v Dolenjskih Toplicah, odkoder je skupen odhod na Rog. Vsi aktivisti, ki se nameravajo udeležiti srečanja, naj se prijavijo CK LM Slovenije, Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 5 ustmeno, telefonično ali pisмено, najkasneje do 18. AVGUSTA.

Vabimo mladince in mladinke iz vseh krajev Slovenije, da se proslave udeležijo v čimvečjem številu.

CENTRALNI KOMITE
LJUDSKE MLADINE SLOVENIJE

NAROBU

Z davki so težave

Kmetijski strokovnjak pravi: — Na Dolenjskem imamo štiri vrste kmetov: prvi so napredni; ti s svojim razumom in z izkoriščanjem sodobne agrotehnike (strojev, semen, gnojil in naprednih kmetijskih metod) pridelajo največ. Teh je na Dolenjskem žal le nekaj. Drugi sprejemajo vse novosti in nasvete takoj, avtomatično. Nekateri je treba za novosti nekaj časa pregovarjati.

Tretji čakajo, kako se bodo novosti pri prvih dveh obnesle in jih šele potem sprejemajo ali odklonijo. Vendar zaradi tega čakanja vedno precej zaostajajo za prvimi in drugimi, ker takrat, ko ti uvedejo novost, to ni več novost, kajti prvi in drugi pridelujejo že več na nove, boljše načine.

Četrti, najštevilnejši, so ti, ki se jim sploh ne ljubi misliti ali pa ne znajo in govorijo: — Če je moj oče lahko živel po starem, bom tudi jaz. Sem sodojijo še tisti, ki vsako novost takoj odklonijo. Ti, zadnji, bodo ostali vedno reveži, ker se vsem ostalim godi bolje prav zato, ker so ti, ki pridelajo manj, še vedno najštevilnejši.

Kam kdo sodi, naj se odloči kar sam...

KAJ SE POSODI, TAKO SE VRNE...

— Kmetje se jezijo, ker ne pridete k njim žet s kombajnom ob tisti uri, ko ste rekli, da boste prišli.

Strokovnjak:

— Mi pa čakamo mesece in leta na kark njihovo odločitev (na primer: da bi šli v kooperacijo).

Pisali smo že o tem, da do toliko dohodnin ne poteka kot bi moral. V okraju so občine izterjale do konca meseca julija približno 84% dohodnin in tako prvega polletja. Takšnemu stanju je delno kriva mrtva sezona, ki je v kmetijstvu zavladala že konec maja, delno pa tudi slaba moralna davečnja zavazancev, ker nekatere močno skrbijo zaostanki iz leta 1958. Nezadovoljiva je izterjava v občinah Brežice, Videm-Krško in Trebnje.

Dohodki okrajnega proračuna dohajajo po planu in so uravnoteženi z izdatki. Malo slabša je slika pri občinskih proračunih. V prvem polletju so bili dohodki uresničeni le z nekaj nad 40% letnega plana. Nekateri občine so morale za kritje najeti kratkoročne kredite. V drugem polletju računajo na izboljšanje.

PREGLEJMO POLLETNE USPEHE!

Polovica leta 1959 je za nami. Potrebno je, da ugotovimo, kako smo uresničili planske naloge v prvem polletju. Kakšen je gospodarski učinek, kako je s proizvodnjo, katere napake smo naredili, vse to se morajo vprašati kolektivi ob polletju. Knjižgovodstva že imajo na razpolago vse podatke, zato naj se kolektivi, delavski svetovi in sindikalne podružnice o tem pogovorijo. Pravilna ocena uspehov v prvem polletju nam mnogo pripomore k izboljšanju dela in proizvodnje v drugem polletju. Boljše je zlo preprečevati kot popravljati. Se je čas za to, kolektivi naj torej temeljito pregledajo in ocenijo svoje delo ob polovici leta in se obogatijo z izkušnjami lotijo novih nalog.

boljšani dotok sredstev in bodo občine kot je videti lahko proračune uresničile. Paziti bodo morale na to, da bodo izdatki vsaj enaki kot pri dohodkih, ki vključeni z dejanskim dotokom in da proračun izdatkov ne bodo presegle. V nasprotnem primeru se lahko ponovijo napake iz letošnjega leta, ko je mnogo občin stopilo v novo leto s kupom dolgov iz leta 1958.

ŽELITE ODKUPITI STANOVANJE?

Gradbeno podjetje »Sava« v Vidmu-Krškem želi preskrbeti kredite in zaposliti občinski ljudski odbor za dohodnine zemljišč, kjer bi zgradili več dvojčkov oziroma stanovanjski blok. Vsa stanovanja bi potem prek ljudskega odbora prodali interesantom, ali pa dalj v najem tistim, ki bi bili pripravljeni plačati najemnino za nekaj let vnaprej. To je tudi način, da se bo v Vidmu-Krškem zmanjšala stanovanjska stiska.

Delovno področje gradbenega podjetja »Sava« je zelo široko, saj gradijo ne le v Krškem, temveč tudi v Kostanjevici, na Senovem, Brestanici, Lokci, Radčah, Sevnici in Sentjurju. V gradnji imajo pri 17 objektov, kjer je 98 stanovanj, šola, transportni, trgovsko podjetje, hmeljske sušilnice in podobno. Letos so kupili precej tehničnih strokov in 300 milijonov din, tako da odpade na delavca cel milijon.

S SEJMIŠČA

Na sejmu v Novem mestu so v ponedeljek 10. avgusta pripeleli 1135 prašičev, prodali pa so jih 786. Cena je od zadnjega sejma nekoliko padla in se je gibala med 2.500 in 13.000 din, promet pa je bil precej večji kot zadnjič.

ZDOLNJEPOPOLITIKI TEDENSKI PREGLED

Francozi so, da bi pomirili javno mnenje, sporočili, da bodo preizkusili svojo prvo atomsko bombo oziroma prve atome bombe v osrčju Sahare, najmanj tisoč kilometrov od najbližjih bivališč, in da bodo bombe eksplodirale zelo nizko pri tleh ali na tleh.

Hkrati zatrjujejo Francozi, ki jih le nekoliko skrbi svetovno javno mnenje, da niso niti Rusi niti Američani niti Angličani tako zelo poskrbeli za varnost, kakor so storiili oni. Človeštvu torej ne grozi nobena nevarnost.

Francozi čaka na letošnjem zasedanju generalne skupščine OZN zelo neprijetna razprava. Že lani je manjkalo samo en glas do dvotretjinske večine, ki bi lahko sprejela resolucijo, s katero se Francija obsoja zaradi vojne v Alžiriji in poziva, naj se sklene mir v Severni Afriki oziroma naj vsaj začne pogajanja z zastopniki alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja.

Franција se je čutila v zadnjih mesecih večkrat prikrajšana v zahodnem taboru. Čutila je — po pravici ali krivici — da jo ZDA in Velika Britanija zapostavljajo, da skratka ni več velesila prvega reda. In kaj je treba storiti danes, če neka država ni velesila prvega reda? Po pojmovanju današnje Francije in nekaterih drugih držav je treba dobiti lastno atomsko bombo in težava bo rešena. Atomsko bomba bo dala Franciji, če že ne prejšnjo veličino, pa vsaj silo velesile.

Po tej logiki bi seveda tudi Guatemala lahko postala velesila, če bi si omislila lastno atomsko bombo, toda to zagovorniki francoske atome bombe ne moti. Francija mora po vsaki ceni spet priti v prve vrste. Tam namreč delijo največje nagrade, tam se baje kroji usoda sveta.

In kaj bo Francija počela z atomsko bombo? Ali bo bomba zastraševalno sredstvo proti morebitnim napadalcem? Ali se ne bo morda v kakšni generalski glavi pojavila misel, da bi jo bilo mogoče kje praktično preizkusiti. Bognedaj bi sredstvo za množično uničevanje, ampak

bomb v prihodnosti tako pocenili, da jih bodo prodajali v trgovini kot pištole. Čeprav je ta trpka šala močno pretirana, vsebuje zrno resnice in svarila: če bo namreč še skoraj vsakdo posedoval bombo, bo nadzorstvo nad izvajanjem morebitnega sporazuma o prenehanju poskusov ali celo sporazuma o razorožitvi postalo še bolj zapleteno, če že ne praktično nemogoče. Preveč bo članov v atomskem klubu.

To razmišljanje seveda ne pomeni, da ni več časa za sklenitev vsaj začasnega sporazuma o nadzorstvu nad poskusi in

PRVA BOMBA

zgodj za »taktične cilje« na manevrih ali pa...

Upajmo, da se motimo in da Francija res potrebuje bombo samo zaradi lastnega ugleda, čeprav si je težko misliti, kakšen ugled naj bi si s tem pridobila. Toda de Gaulle je očito prepričan, da bo tako postal enak tem velikim tudi na tem področju. Baje ima Francija za zdaj samo tri bombe. Za zdaj imajo bombe ZSSR, ZDA, Velika Britanija in Francija. Za zdaj. Jutri jih imajo lahko še Švedska, Zahodna Nemčija (zakaj ne tudi Vzhodna Nemčija?) in celo mali Izrael. Nekdo se je pošalil, da bodo proizvedli

o razorožitvi. Morda je zdaj zadnji primerni trenutek in dobro bi bilo, ko bi se tudi o tem pogovorila sovjetski premier in ameriški predsednik, ko se bosta srečala. To tudi ne bi bil napaden predmet pogovorov sestanka na najvišji ravni.

Med tem pa London, Pariz in Bonn pričakujejo predsednika Eisenhowerja. Zahodni državniki bodo staknili skupaj glave in skušali najti odgovor za diplomatsko Hruščeva. Če bo nova francoska atomska bomba edini zahodni odgovor, bodo vsi upi o zblizanju spavalov po vodi. Na srečo imamo razlog upati, da so tudi na Zahodu pametni ljudje.

Smrtna nesreča pri Šmihelu

V soboto 8. avgusta ob 16.50 se je zgodila pri Šmihelu težja prometna nesreča. Lokomotiva, ki je peljala iz Bircne vasi, se je zalepela v zadnji del voza, ki ga je vozil Karel Staniša. Pri nesreči je izgubil življenje Leopold Matoh, teže pa so bili poškodovani Franc Selak, Drago Kostrevo, voznik Karel Staniša in njegov sin Janez. Do nesreče je prišlo po malomarnosti voznika voza, ki se ni prepiral, če s kakšne smeri ne pelje vlak.

Vsi ponesrečenci so doma iz Šmihela ali okolice in vedo za vse redne vlake, ki zdaj vozijo. Prav zaradi tega niso bili dovolj pozorni in se niso prepirali, če je nezavarovalni prelaz prost. Posledica nepazljivosti: 1 mrtve in 4 težko ranjeni.

Strojvodja Zupančič je na daljavo 50 m sicer videl voznika, ki takrat še ni zavil na tiri. Brzine ni zmanjšal, ker je bil prepričan, da tudi voznik voza vidi njega in bo ustavil. Ko je voznik voza na 15 m pred lokomotivo zavil na železnico, strojvodja ni mogel več preprečiti nesreče.

Igra se je končala s smrtjo

8. avgusta se je težje telesno poškodovano voznika, star 14 let, iz Gribel pri Črnomlju. Do nesreče je prišlo, ko se je 14-letni mladoletnik skupno z drugimi otroci igral v mlini Nikolaja Milavca iz Sračka, LRH. Pri igri ga je zagrabil o turbinne in ga začela vrteti, pri čemer je s celim telesom udarjal po betonskih tleh. Še letlega dne je v novomeški bolnišnici podlegel poškodbam.

Plašilne pištole in lahkomišelnost

Pred kratkim se je ponoči vračal od delata na Šela pri Dragatušu, J. B. Na poti od Vasi Stara Lapa do Šela je dvakrat ustrelil s plašilno pištolo. Teden dni kasneje je šel spet po isti poti in prav tako dvakrat ustrelil.

Plašilne pištole so v prosti prodaji in zanje ni potrebno nobeno dovoljenje. Pojavljajo pa se pri merjenju streljanja in groženj s takimi orodji. Možno je tudi, da pride zaradi groženj s tako pištolo do hujših posledic. Nekdo, ki

V tem tednu nabiramo

Cvetje: slezenovca (350 din), rdeče deteljice (100 din), rmana brez pecljev (50 din). List: hribske rese (500 din), šmarčne brez pecljev (150 din), breze brez rumenih listov (30 din), divjega kostanja brez debelega plašja (40 din), slezenovca (180 din), melise (140 din), troptca ozkolistnega (70 din), roblje (40 din), maline (40 din), bršljina (70 din).

Rastline: črnoberb-črnabli (80 din), gladilnica (36 din), hribske rese (200 din), kopitnika s korenino (75 din), tavžentoz (70 din), smolnice (40 din), melise (70 din), rmana (30 din), vodne kreše (150 din), ženikija — samo lep zelen (130 din) pitčjega drešna — moravce (40 din), breskovega drešna brez debelih stebel (30 din), šentjanževke (30 din), zlate rozge (60 din).

Korenine: arnike (350 din), bluč, rezan kot gobe (160 din), regrat rumen (125 din). Lubje: krhlike (60 din), češmina od korenin (320 din), češminovih palic (65 din). Suhe borovnice (300 din).

bi se mu z njo grozilo, bi v dejanski zmoti mislel, da ima tisti, ki grozi pravo orožje, lahko tudi odgovoril na grožnjo s pravim orožjem.

Opozarjamo lastnike plašilnih pištol, da jih ne uporabljajo lahkomišelnost!

Otrok zažgal

V Svržakih pri Metliki je 2. avg. okoli 13. ure zgorelo gospodarsko poslopje. Do požara je prišlo tako, da je 4-letni B. vzel v kuhinji vžgalice in se šel v njimi igrati na gospodarsko poslopje, kjer je zažgal slamo. Poslopje je bilo zavarovano za 400.000 din, ocenjena škoda pa znaša 600.000 din.

Starši, če ne želite, da vam kaj zgori, pustajte vžgalice tako, da jih otroci ne bodo dosegli!

NAČRTOVANO

Jugoslovanske elektrarne so v letošnjem prvem polletju proizvedle 3,6 milijarde kilovatinov električne energije, kar je za 4 odstotke več kot v istem razdobju lani. V celotni proizvodnji imajo največji delež hidroelektrarne, ki so proizvedle 2,4 milijarde kilovatinov ur, medtem ko so termoelektrarne proizvedle 1,2 milijarde.

Reški turistični strokovnjaki si prizadevajo, da bi tudi reško turistično območje dobilo ustrezno sodobno letališče, saj zavzema to področje 38 odstotkov v celotnem jugoslovanskem in iznosnem turizmu v naši državi. Novo letališče bi omogočalo številnim domačim in tujim turistom hiter in udoben prihod v letovišča Kvarnerske riviere.

V reški ladjedelnici »3. maj« bodo v kratkem splovili največje ladjice, zgrajene v naši državi, in sicer novi tanker, ki bo imel nosilnost 25.000 ton. Ta tanker gradi ladjedelnica za zadnjo podjetoje »Jugoslovanska tankerska plovnost«. To podjetje pa bo dobilo še en velik tanker in sicer ladjico z 20.000 tonami nosilnosti, ki bo zgrajena v ladjedelnici Split.

Telekomandne naprave za urejanje železniškega prometa bodo te dni preizkusili na železniški progi Doboj—Maglaj. To bodo prve telekomandne naprave v jugoslovanskem železniškem prometu. S temi avtomatskimi napravami bo ne samo zagotovljena popolna varnost prometa, temveč bo moč tudi povečati promet za približno 35 odstotkov. Montažo vseh avtomatskih naprav, ki so deloma domače proizvodnje, deloma uvožene, so opravili domači strokovnjaki.

Planinsko društvo na Jesenicah je izdelalo načrt za gradnjo žičnice na najvišji vrh v naši državi. Dolžina žičnice na Triglav naj bi znašala 2035 metrov, povsem dograjena pa bo predvidoma do leta 1963.

Kratke IZ RAZNIH STRANI

■ Nekdo je razširil novice, da so se na neproizvedli sedanjega kubanskega predsednika vlade Fidela Castra izkrcali na Kubi in da je Castru mrtve. Po najnovejših poročilih do izkrcanja sploh ni prišlo in Fidel Castru je živ. On je s svojimi uporniki letos prvega januarja strmoglavil režim osvojenega diktatorja Batista in že v kratkem času začel izvajati več naprednih reform, med katerimi je najvažnejša agrarna.

■ V Monrovijski, glavnem mestu afriške države Liberije, se je končala konferenca devetih neodvisnih afriških držav. Konferenca se je predvsem izrekla za pomoč narodnoosvobodilnim gibanjem v Afriki in posebno alžirskemu narodnoosvobodilnemu gibanju. Ostro je tudi protestirala proti nameravani atomskemu poskusu, ki jih mislijo v kratkem izvesti v Sahari.

■ Ameriško letalstvo je izstrelilo nov umetni satelit, ki je opremljen z najsodobnejšimi instrumenti, tako da se zdaj vrti okrog zemlje še pet ameriških umetnih satelitov. Oprema najnovjšega ameriškega satelita, ta tehta nad 64 kilogramov, je takšna, da omogoča razna merjenja. Kar pa zadeva težo satelita, držijo rekord še zmeraj Rusi, ki so izstrelili v vesolje podružno tonno težak satelit.

■ Znanji voditelj gibanja Mau-Mau v Keniji dr. Kioko je izjavil dopisniku Tanjuga, da v Keniji ne bo politične stabilnosti, dokler ne bodo Britanci nehali krivico ravnanj v tej deželi.

■ V Laosu, kraljevini v Indokini, se je položaj dalje zaostril. Kljub temu vlada v Vientianu neče dovoliti komisijskega nadzorstva nad premirjem, da bi ponovno ugotovila, kdo pravzaprav kani mir v tem delu sveta.

Tudi iz vašega kraja bi 13.600 naročnikov Dolenjskega lista rado zvedelo kaj novega — zato dopisujte v okrajno glasilo SZDL!

PRED PRAZNIKOM SLOVENSKE MLADINE NA PODSTENICAH

Novomeška mladina v napadu

Spomini Nade Jakovljevič-Midofterjeve na delo novomeških skojcev in mladine v letih 1941 in 1942

(Nadaljevanje in konec)

Ne vključujte se v GILL!

Okupator je takoj po pričetku šolskega leta pričel mladino agitirati za vstop v Gill. Italijansko fašistično mladinsko organizacijo (Gill — kratica za Gioventu Italiana del litorio di Lubiana). Osvobodilno gibanje je bilo na to že pripravljeno in je pravočasno poskrbelo, da je mladina vedela kaj je Gill. Ne vključujte se v Gill! — so pozivali številni letaki, ki so jih vtihovali mladinci OF v gimnaziji, polagali pod klopi, naskrivaj vstavliali v šolske torbice dijakov in razpečavali na številne druge načine. Napredna mladina je ocenila vstop v Gill kot izdajstvo narodno osvobodilnega gibanja. Zato so se posamezni redki izdajalci, ki so se kljub temu včlanili, vpisali vanj naskrivaj. Na novomeški

gimnaziji je bilo le nekaj primerov, da so člani Gill javno nosili značke — majhen liktorski snop z napisom Gill. Mladinska sekcija OF je takoj v začetku šolskega leta organizirala med mladino bojko italijanskih filmov. Kinematografi so bili skoraj prazni.

Mladina je v šoli odklanjala fašistični pozdrav. Kvestura je zato postavila pred gimnazijski vhod vojak italijanske fašistične milice v popolni vojni opremi, ki so ga mladinci morali pozdravljati z dvignjeno roko. Če tega niso storili, jih je ustavil in si zapisal njihova imena. To da tudi zanj so kmalu našli zdravilo. Med šolskim odmorom je odšla večja skupina mladincev na dvorišče gimnazije, nato pa so se takoj drug za drugim, v razdalji petih metrov, pričeli vračati nazaj v stavbo. Drug za drugim so šli mimo fašista in

pozdravljali z dvignjeno roko. Ubogi Italijan je bil od udarjanja s petami in silovitih premikanja puške pri vsakem pozdravu že nato, ko je šlo mimo njega 20 mladincev, tako truden in moker, da je lepo prosil, naj ga ne pozdravljajo več. Naslednjega dne straže ni bilo več.

Mladinsko vodstvo je želelo vedeti, kateri mladinci so vključeni v Gillu. Ker so se vključevali tajno, se je dalo to ugotoviti le pri posebnih kinopredstavih za Gillovec. Sonja Lavrič je dobila nalogo pred takšno predstavo postaviti se v bližino kina ter opazovati kdo bo šel k predstavi. Sonji sta se priključila še Majda Stritarjeva in Zana Marinkič. Če bi nalogo opravila sama, ne bi bilo to nikomur sumljivo. Ker so stali pred vzhodom v kino trije naši kompromitirani mladinci, so vse tri spoznali in jih aretirali.

Vse sile za našo vojsko!

Zbiranje vojaškega materiala se je pričelo že pred tem, ko so se ustanovili prvi partizanski oddelki. Nato so potrebe za razvojno narodnoosvobodilnega gibanja na terenu vsak dan bolj rastle. Prva skupina novomeških Skojcev, oziroma partijcev, je odšla v partizane 13. februarja 1942. Mladinska sekcija jim je pripravila lep poslovilni stanek. Ker so Italijani takoj, ko je počila prva uporna puška, obdali vse mesto z bodečo žico in vse vohodno v mesto zastražili s tako imenovanimi bloki, je bilo treba za te mladince vsaj opremo spraviti čez blok.

»Naši fantje«, kot so tem, ki so se odpravljali v partizane, rekli, niso mogli tja brez vsega, čeprav so Italijani na bloku radi pregledovali. Tudi takrat so se mladinci znašli. Največ opreme je šlo v otroškem vozičku. Italijanski karabinjer, ki je mlado »mamič« z otroškim vozičkom ljubeznivo pogledal, otročička pa po poštetel po nosku z opazko »Che bello piccolo bambino« si pač ni mislil, da so pod njim tri razstavljene mavrice, ali zabojček ročnega bomba, odeje, nahrbtniki polni opreme, skratka oprema za partizane. Gotovo bi bil drugače pogledal, če bi bil to

vedel. Opremo so spravili nato do Štefke Valentincičeve na Brodu, od nje pa je šla naprej. Takih poti, zvižaj in iznajdljivosti je bilo seveda ogromno.

Aprila ali maja 1942 so našli Marjeta Vasič, Ciril Polajnar-Cibe in Ljuban Jakše-Zvečkar pisalni stroj proti Trški gori. Stroj bi moral predati partizanom oziroma tehniki. Pri »pildu« nad ločenskim pokopališčem jih je dobila italijanska patrila ter aretirala. Verjetno so bili izdani.

Aktivisti OF so konec leta 1942 zmanikili italijanskim vojakom v Bršljino 11 pušk ter jih skrili na Marofu v Klemenčičevem glinokopu. Tone Savelj, Drago Marinkič in Miha Gostiša so januarja 1942 dobili nalogo puške prenesti v Seidlovo žago, ki takrat ni obratovala. Vzeli so sanke, nanje naložili vreče, vse kot da eredo po krmo za zajce. Sani je vlekel Ciko Pakiz. V bližini glinokopa pa je bil italijanski bunker. Delali so zelo previdno, puške odkopali, jih hitro stlačili v vreče napolnjene z mrvo, vse se enkrat prekrili z mrvo in središče spravili na odrejeno mesto. Verjetno jih je, ko so puške skrivali v Seidlovi žagi, opazoval Režkov Gorazd. Naslednji dan je šel tja in pu-

ške našel. Skozi okno ga je videl oditi k Seidlovi žagi policijski komisar Chiuicelli, ki se mu je zdela zadeva sumljiva. Telefoniral je po patrulo in odšel z njo takoj proti žagi. Gorazd so našli pri mišnem kolesu, ko je pregledoval italijansko puško. Italijani so tako dobili vseh 11 pušk, ki so jim jih prej aktivisti OF s težavo odvzeli.

Nastajajočo narodnoosvobodilno vojsko je bilo treba oskrbovati s sanitetnim materialom. Tudi tukaj se je mladina dostojno oddolžila. Zbirali so rjuhe in jih trgali ter rezali na ozke kose za povoje, prinašali vato, prave obvezilne povoje in vse, kar je bilo mogoče uporabiti za nego ranjenecv. Vse to je dr. Gostiša v svoji ordinaciji ponoči steriliziral, nato pa so vse dostavljali ljudem v Nadi Midofter. Ti dve sta po raznih kanalih spravljali prineseno blago naprej k partizanom. Mnogo sanitetnega materiala so dobivali s pomočjo zdravnikov tudi iz novomeške bolnišnice.

To vse pa je le tisoč del tega, kar je napredna novomeška mladina naredila v letih 1941 in 1942. Spomin na mnoge akcije je že zabrisal čas: marsikateri ne bomo mogli več rekonstruirati, ker so ti, ki so sodelovali, pozneje

padli v partizanih. To je bila mladina, ki je oboroženemu okupatorju povzročala strah, mladina, ki je zbirala orožje, trosila listke, pisala borbena gesla po zidovih, zažgala okupatorjevo skladišče bencina na Kapitlju in naredila sto drugih akcij. Ti mladi ljudje so dan za dnem, brez strahu za svojo življenja, v zavesti, da je domovina v nevarnosti, krepili boji proti okupatorju in se tako pripravljali na odhod v partizane, ki je bil njihov največji cilj. Prva žrtve, ki so je novomeška mladina dala, je bil srednješolec Maks Petrič. Padel je kot partizan maja 1942 v bližini Prečne. Se mnogi so padli za njim, s svojim delom, z bojem in s krvjo pa so zgradili blesteti lik mladina, ki bo še dolgo vzgled in ideal mladim pokolencem.

(Vse tovaršice in tovarišice, ki so pri akcijah novomeške mladine in v vrstah SKOJ pred vojno in med NOV v Novem mestu sodelovali, prosimo, da pošljete svoje spomine z navedbami datumov ter imen

To je naša pot

Vsem delovnim ljudem občine Videm - Krško, delavcem, kmetom in delovni inteligenci iskreno čestitam ob četrtem praznovanju občinskega praznika v imenu občinskega ljudskega odbora in v svojem imenu!

Ob pregledu našega dela, zaključkov in načrtov od zadnjega občinskega praznika ugotavljamo, da se življenjski interesi in težnje delovnih ljudi vsak dan bolj uveljavljajo v konkretnem delu naše komunalne skupnosti. Številna delovišča kot gradnja stanovanj, javnega kopališča, modernizacija ceste, novi trgovski lokali, družbena prehrana, ustanovitve vrtnarije in trgovine s sadjem in zelenjavo, ukrepi za večjo kmetijsko proizvodnjo, skrb za ureditev in zboljšanje trgovine in gostinstva dokazujejo veliko skrb komune za delovne ljudi, ki jo moralno in materialno podpirajo delovni kolektivi in njihovi organi upravljanja.

Tako so se interesi podjetij in kolektivov združili z interesi komune kot osnovne celice naše socialistične ureditve za reševanje vseh problemov, ki so pomembni za zboljšanje in dviganje življenjskih

pogojev za slehernega delovnega človeka in njegove družine.

Doseženi uspehi, plod naših skupnih naporov kažejo, da utiramo pravilno pot. Ti uspehi in bodoče naloge pa nam hkrati narekujejo, da sodelovanje še bolj poglobimo in strnemo naše vrste, da bomo razvili svoje delo v komuni, tako da bo le-ta prestala biti zgolj administrativna enota določene teritorialnega območja. Postala bo vedno bolj specifična družbeno politična oblika za organiziranje skupnih družbenih zadev. S tem se bomo najboljše oddolžili vsem padlim borcem in žrtvam, ki so žrtvovali svoje življenje za to, kar imamo, za kar se delovni ljudje v svetu še borijo in dali odgovor vsem obrekovalcem naše države in njene socialistične ureditve, ki na različnih mestih napadajo našo pot v socializem, ki je v praksi že preizkušena in sprejeta po vsej naši domovini.

VIDEM-KRŠKO, 13. avgusta 1959.

Stane Nunčič,
predsednik ObLO Videm-Krško

Kako gledam na pogodbeno sodelovanje

edina rešitev in možnost napredka v kmetijstvu. Pri individualni proizvodnji kmet ne pomeni ničesar. Posameznik nima strojev, v zadrugi jih je pa dovolj, na razpolago so tudi umetna gnojila, ki omogočajo večjo proizvodnjo. Pogodbeno sodelovanje je važno za proizvajalca, ker ima zagotovljene cene in prodajo. Zadruga nam zagotovi in je tudi dolžna, da odkupi pridelke. Prepričan sem, da v bodoče ne bo več možnosti druge prodaje, kakor prek KZ. Za posameznika je važno tudi to, da lahko proda ves pridelek skupaj, kar je najboljše za žep.

Uvidel sem, da nudi zadruga vse možnosti za najvišje hektarske donose in zagotovi odkup viška. Na vasi so in v velikih meri dobili zaspante in so dovzetni za drug način obdelave.

Naša zadruga se je organizacijsko že močno utrdila, odkar smo se rešili trgovine. Zdaj lahko skrbimo izključno za kmetijsko proizvodnjo in odkup. Naša zadruga bi lahko bila finančno in gospodarsko močnejša, če bi imeli upravne in zlasti poslovne prostore, ki so ji že obljubljeni. Razen tega bi potrebovali še srednje težki tovarnjak, plug za rigoliranje, motorno kosilnico in škropilnico, tako da bi naš strojni park, ki je že zelo močan, še izboljšali.

»Kakšen bo pridelek?« sem ga pobaral.

»Letos kooperiram s pšenico, krompirjem in koruzo.« je odgovoril tov. Planinc. »Pšenica mi je odlično uspela. Ko sem jo očistil, mi je ostalo 38 tne na hektar za seme. Tudi koruza zelo dobro kaže, medtem ko bo krompir verjetno nekoliko slabši. Pa ne zaradi nepravilne nege, pač pa zaradi trikratne polave. Kljub temu bom tudi drugo leto kooperiral s krompirjem, toda posadil ga bom drugje, kjer mu voda ne bo prišla do živca. Kooperacija je koristna, se mi izplača in s tem bom nadaljeval.«

Milenko Roš

Konfekcija papirja bo razširila svoje poslovanje

Konfekcija papirja je začela obratovati v začetku lanskega leta. Ukvarja se s predelavo papirja vseh vrst. Najprej je izdelovala v glavnem ciklostilni papir, deloma pa tudi ading role. Letos so začeli že s proizvodnjo papirnatih vrečk. Z razširitvijo asortimana in s povečavo obsega se vedno bolj zaskrbuje vprašanje obratnih prostorov. Podjetje obratuje trenutno v nekdanjih garažah tovarne celuloze. Prostorji so majhni in bi komaj zadostovali za skladišče, vendar jih morajo uporabljati za vse potrebe podjetja. Kolektiv namerava pro-

Za občinski praznik občine VIDEM-KRŠKO

Cestitajo in želijo vsem delovnim ljudem na področju občine Videm - Krško obilo uspeha pri delu za napredek in dvig občine; hkrati čestitajo za 20. obletnico tovarne celuloze in papirja »DJURO SALAJ«.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE LMS — OBČINSKI SINDIKALNI SVET — OBČINSKI ODBOR ZDRUŽENJA REZERVNIH OFICIRJEV — OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV NOV — OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA — OBČINSKA GASILSKA ZVEZA — OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE — OBČINSKI ODBOR ZVEZE VOJNIH INVALIDOV

KOLEKTIVI INDUSTRIJSKIH, OBRTHNIH IN OSTALIH PODJETIJ IN USTANOVE

Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« — Tovarna čokolade in likerjev »Imperial« — Elektro Krško — Obrtna kovinarska zadruga — Konfekcija papirja — Valvasorjeva tiskarna — Mizarsko podjetje »LIPA« — Prekopa — Obrtna šiviljska delavnica »MODA« — Krojaška delavnica »KROJ« — Obrat tovarne perila Novo mesto v Kostanjevici — Kovinska galanterija Kostanjevica — Čevljarstvo Videm-Krško — Pekarna Kostanjevica — Čevljarstvo Kostanjevica — Gradbeno podjetje »Sava« — Gradilišče SGP »PIONIR« Novo mesto v Vidmu-Krškem — Komunalno podjetje — Zadrugo kmetijsko poselstvo »Matija Gubec« — Leskovec — Kmetijsko gospodarstvo Kostanjevica — Trgovsko podjetje »RESA« — Tobak Krško — Avto trgovina Krško — Knjigarna in papirnica — Turist hotel »SREMICA« — Komunalna banka — Občinska hranilnica — Lekarna Videm-Krško — Zdravstveni dom — Lekarna Kostanjevica — Zdravstvena postaja Kostanjevica — Zavod za socialno zavarovanje, podružnica Krško — Transport Videm-Krško — Trgovsko podjetje za odkup vina in predelavo grozdja — Vinarska zadruga Kostanjevica — Kolesarska servisna delavnica Videm-Krško. — Gostilna pri mostu — Gostilna pri Komotarju — Gostilišče Murko — Gostilna vinarske zadruge Kostanjevica — Bife vinaeske zadruge Kostanjevica. — KMETIJSKE ZADRUGE: Videm-Krško — Videm-Krško lev breg — Raka — Kostanjevica — Prekopa — Podbočje.

Tovariši Planinc z ženo pri okopavanju posevkov

Ko sem se napotil na Lbno k tovarišu Danijelu Planincu, sem razmišljal, če ga bom našel doma ali ne. Kajti tov. Planinc se ne ukvarja le s kmetij, temveč je tudi član občinskega ljudskega odbora, predsednik zadrugnega sveta, član sveta za kmetijstvo in gozdarstvo, član sveta za socialno varstvo in član upravnega odbora občinske hranilnice Videm-Krško. Prizadevanje se udeležuje tudi na gospo-

darskem polju, kar mu odvzame mnogo prostega časa. Kljub močni opoldanski pripek sem ga našel na njivi pri delu. Tov. Planinc je že od vsega začetka član kmetijske zadruge Videm in z njo sodeluje v kooperaciji že dve leti. Na vprašanje, kako gleda na pogodbeno sodelovanje s kmetijsko zadrugo, je odgovoril naslednje:

»Pogodbeno sodelovanje je

Obisk pri kovinarjih

KOVINARSKA ZADRUGA VIDEM-KRŠKO, ki ima zaposlenih okrog 160 ljudi, je lani dosegla plan, ki je predvideval 200 milijonov dinarjev prometa. Ker delajo letos pod istimi pogoji kot lani, so sprejeli tudi

temu primeren načrt za leto 1959. Toda kmalu se je pokazalo, da bo ta plan znatno prekoračen, zato so ga tudi povzeli. Da so v tem letu toliko napredovali, je predvsem zasługa kolektiva, ki se vsestran-

lavnice razširili. Za to razširitev bodo potrebovali okrog 70 milijonov dinarjev. Proizvodnjo pa bodo na ta račun podvojili. 1962. leta bodo imeli že 1 milijardo bruto produkta in 300 zaposlenih.

V kovinarski zadrugi delajo precej na prostem

sko trudi, da doseže čim večjo proizvodnjo, vedno višjo strokovno usposobljenost, uvažanje akordov in plačevanje po učinku dela. Vse to je dalo povod, da so v kovinarski zadrugi od lani dvignili proizvodnjo kar za 60 odstotkov.

Člani kolektiva opravijo mnogo dela na prostem, toda pri tem jih ovira dež, pa tudi pripekajoče sonce. Če bi imeli več pokritih prostorov, bi se lahko njihova proizvodnja še povečala, saj imajo dovolj naročil z domačega in zunanega tržišča. Vse to narekuje, da bodo morali čimprej nadoljevati z gradnjo delavnice. Zato je kolektiv že sklenil, da bo leta 1960 de-

Šest hektarov sadovnjaka je dalo 125 ton breskev

V pisarni kmetijskega združenja podjetja »Matija Gubec« v Leskovcu sem našel le 3 mlade ljudi. To so bili blagajničarka Mimica Bizjak ter Franc Verstovšek in Lojze Mustar, oba študenta agronomije, na poletni praksi. Direktorja ni bilo doma; delavci z delovodjem so bili v drevesnici nekje pri Vidmu-Krškem. Progovoriti mi ni drugega, kot se nasaditi s temi, ki sem jih našel doma. Najprej so sicer malo oklevali, nato je padla odločitev:

— Nekateri strokovne stvari bova povedala midva, sta izjavila oba študenta agronomije; — ostalo pa Mimica, ki kot uslužbenka marsikaj ve. Upajmo, da ga ne bomo polomili.

— V redu, sem se strinjal in moram priznati, da mi pozneje ni bilo žal.

NEKAJ O PODJETJU »MATIJA GUBEC«

Pričela je Mimica. Povedala je kratko zgodovino.

— Poselstvo »Matija Gubec« je nastalo iz ruševin likvidirane nerentabilne kmetijske obdelovalne zadruge 1953. Najprej je bilo splošno kmetijsko poselstvo, ki se je ukvarjalo z živinorejo in obdelavo ornih površin. Leta 1957 smo pričeli s specializacijo in danes je »Matija Gubec« specializirani

sadjarstvo proizvodni obrat; poselstvo ima 52 ha površin.

Nadaljevala sta agronomi Franc in Lojze.

— 12 in pol hektarov nasadov že rodi. Razen tega je še 1,5 hektara breskovega nasada v terasah. Tega so zasadili leta 1957. Dalje 8,25 hektarov hrušk, zasajenih leta 1958, in še 2,53 hektara hrušk; kdaj so zasadili te, midva ne veva. 24 hektarov površin je v obnovi, nekaj manjših nasadov pa je zasajenih z jablanami in jagodami.

— Kaj pomeni to »površina je v obnovi«?

— Tako pravimo pripravljanim delom, je razložil agronom Lojze.

— Teh 24 hektarov površin pripravljamo za breskove nasade. Zemljo je treba, predno zasadimo na njej dreve, temeljito pripraviti na to, saj raste drevo vrsto let.

BRESKVE IN HRUŠKE

— No, površino se k nasadom. Kot je videti, gojite le breskve in hruške. Poveste kaj o tem!

— Na poselstvu so pričeli najprej s poskusnim nasa-

dom. V takšnem nasadu, ki na vadno ni posebno velik, zasadijo v vrstah mešanico več sort dreves, ki jih nameravajo gojiti. Nato prične doba opazovanja do prvega leta rodnosti. Tako ugotovijo, katera sorta je za zemljišče in podnebne pogoje najprimernejša. Tujak se je od breskev najbolj obnesel sorta Pisto in danes so v strnjem nasadu z njimi zasajeni štiri hektari in pol. To je zgodnja vrsta breskev, ki je zato na trgu močno iskana. Zda pa še hruške; najbolj sta se obnesli sorti Clergee in Viljemovka. Šest in pol hektara strnjene nasade je z njima že zasajenega. Viljemovka je zgodnja hruška, Clergee pa zimska.

Poselstvo ima tudi drevesnico, kjer vzgaja vse sadike, ki jih za nasade potrebuje. Da ne pozabimo omeniti še dva in pol hektara jabolčnega nasada na najeti zemlji. Tu gojimo jabolane znanih sort Jonatan in Delišes.

POBOČJE SADJA

bi lahko rekli vsej površini kmetijskega združenja podjetja »Matija Gubec«. Rade volje sem se odzval povabilu

tem bo v konfekciji papirja zaposlenih nad 100 ljudi, predvsem žensk.

VSE ZA UTRDITEV SOCIALISTIČNE OBRTI

Ze družbeni plan občine Videm-Krško predvideva krepitve socialistične obrti, zato daje vso prednost ureditvi delavnice.

Lani je bilo v sklopu Komunalnega podjetja Videm-Krško več manjših obrtnih delavnic. V njih se je čutilo slabotno delavsko upravljanje, cene so bile neurejene, niti ni bilo njihove knjigovodstva najboljši. Pri njih ni bilo v celoti težnje za cenejšo uslugo, ker ni bila

zadostno utrjena zavest delavcev. Sredstva, ki so bila ustvarjena, so bila razdobljena.

Sedaj so se vse obrtne delavnice združile, sredstva se akumulirajo, kar je omogočilo ustvaritev za tri milijone dinarjev lastnih sredstev v letu 1958.

Da bo njihovo delo lažje in uspešnejše, so že izdelali v Komunalnem podjetju investicijski program, ki predvideva gradnjo skupnih prostorov. Ker so se združile delavnice v skupni upravi, je prišlo tudi do enotnega delavskega upravljanja, ki pride sedaj v celoti do izraza. Ko bodo dogradili lastne delavnice, nameravajo vključiti še ostale obrtnike in s tem povečati uslužnostno dejavnost.

meto, torej tako, da obračamo veje tudi navznoter, med vrste, vendar le toliko, da je mogoča strojna obdelava zemlje.

VSAKO DRUGO DREVO BOMO PRESADILI

je nadaljeval Franc. — Drevesa sta zdaj zasajena »trikrat en meter«. To pomeni, da je debelost v vrsti oddaljeno od naslednjega 1 meter, razdalja med vrstami pa je tri metre. Ko debela primerno dorastejo, jih z zemljo in koreninami vred presadimo. Vsako drugo drevo gre ven.

— Kako opravite to? me je zanimalo.

S posebnim priključkom na traktorju, je nadaljeval Lojze. — Jeklena čeljust se zareže v zemljo pod korenine, dvigne drevo z zemljo vred iz tal in tako drevo takoj prenese k že pripravljeni jami v novem nasadu. Drevo raste nato normalno naprej.

— Veje so povezane z rafijo kot v vinogradu! sem se začudil.

Seveda, sta pritrdila mlada agronomi. — Vsako vejo, ki bo rodila plod, narahlo upognemo navzdol in prevezemo z rafijo. Hranilne snovi se v vboklini tako privezane veje nabirajo in pravilno dotekajo k plodu, ki je zato lepši. Lahko tudi usmerjamo veje enega drevesa k drugemu. Ne

(Nadaljevanje na 4. strani)

Trije televizorji

Obiskali smo Elektrotehnično delavnico Krško, ki je oddelek Komunalnega podjetja Videm-Krško. Ugotoviti smo nameravali, če so začeli občani že uporabljati sodobna električna sredstva za gospodinjstvo, razvedrilo in ostalo.

Poslovodja delavnice Matku Abramcu smo zastavili nekaj vprašanj:

— Kakšnih del imate največ?

— Instalaterskih, na drugem mestu je popravilo radijskih aparatov, sledi previjanje raznih elektromotorjev in ostalo.

— Kaj pa električnih štedilnikov in sesalcev za prah imate že kaj po Krškem?

— Štedilnikov smo že precej priključili, pa tudi sesalci za prah pri nas niso več novost.

— Televizorjev pa gotovo nimate?

— Kar tri, televizijske sprejemnike imamo na našem območju: enega pri »Potrošnji«, dva pa v Leskovcu.

Povedal nam je še, da imajo pralne stroje, hladilnike, precej aparatov za sušenje las, ki pa žal povzročajo motnje v radijskih sprejemnikih — pa bo že njihova delavnica poskrbela, da teh motenj ne bo več. Zadovoljni so tudi z novim PGP kablom za električne napeljave, ker jim zdaj ni treba več krpiti zidu, da bi položili električno napeljavo.

In njihova želja: da bi električni aparati čimbolj prodrli med ljudi, kar bi zagotovilo delavnici dovolj dela.

POMENEK UPRAVLJAVCEV

Zapiski z zadnje seje upravnega odbora tovarne celuloze in papirja DJURO SALAJ

Minuli četrtek zjutraj smo članikarji »Dela«. Radia Ljubljane in Dolenjskega lista stopili v tovarno na Vidmu. Proti navadi nas ta dan ni pozdravilo brunjenj strojev; tovarna je bila v 12-urnem remontu in samo fotograf je v proizvodnih oddelkih ujel nekaj na svoj trak. Nas pa so ljubiznivo povabili na sejo upravnega odbora — in članikarjem na ljubo! — celo spremenili del dnevnega reda, da smo lahko slišali nekaj najzanimivejših poglavlji, ki so bila ta dan na vrsti. Prijeto presenečenje, ki ga ne doživim v vsakem našem podjetju!

Ceprav je težko trditi, da je mogoče spoznati problematiko podjetja že z ene same seje delavskega sveta ali upravnega odbora, pa je vendarle res, da človek lahko ugotovi bistvo problemov, če takoj seji prav prisluhne in se poglubi v razpravo skupno z njimi, ki na seji rešujejo pomembne in odgovorne naloge.

Tudi tokrat je bilo tako. Dejal sem že, da so nam na ljubo spremenili potek dnevnega reda. In če bomo v nadaljevanju sledili enemu delu zadnje seje upravnega odbora tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaj«, bomo mimogrede sredi najbolj zanimivih vprašanj, ki so trenutno pred kolektivom.

PREJ: »Ah, kaj, saj ni zanimanja...« — ZDAJ: Čez 400 abonentov!

Točka dnevnega reda: Sekretarjevo poročilo o uvedbi toplega obroka. — »Anketa je pokazala, da je precej zainteresovanih...« zato smo 1. avgusta vpeljali delitev toplega obroka. Uspehi: prvi dan 200 obrokov, drugi dan 260, tretji dan blizu 300, zdaj pa je že več kot 400 delavcev, ki z veseljem jemljejo obrok tople hrane kot izdatno, ceneno malico... Delavec plača za obrok 30 dinarjev, ostalo pa prispeva kolektiv. Težave: premajhna štedilnik v hotelu »Srečič«, kjer nam po pogodbi kuhajo enolončnice. Ali nam te usluge zaradi premajhnih prostorov res ne morejo nuditi? Predlog: ureditev lastne kuhinje v tovarni. Pomislek: preveliki stroški za takojšnjo ureditev vseh potrebnih prostorov, skladišč in podobno. Rešitev: nakup električnega kuhinjskega kotla. Drugi predlog: pomenek z občino, da se uredi večji obrat družbene prehrane še za

Točka: plan kadrov za desetletni razvoj tovarne. Stvar sodi pravzaprav med »pregled izpolnitve zadnjih sprejetih sklepov«, pa ni zato nič manj zanimiva. Ko poslušajo tovarniški referentov poročilo, se oglašajo direktor tovarne: »... Desetletni plan nam kaže, da bo tovarna potrebovala še 12 inženirjev in 30 tehnikov. Vendar se mi zdi, da je ozko postavljen, če primerjamo podjetje z njegovim razvojem in dejanskimi potrebami. Menim, da bomo morali za vzgojo kadrov odmeriti večja sredstva in si zagotoviti domaćo vzgojno budočo strokovnjake. Z »vrbovanjem« kadrov ne bomo prišli nikamor, ne mi, ne sosednja podjetja... Sklep: ponovno pregledati plan kadrov. Sedanjim 40 študentom, ki so s pogodbenimi vezmi na različne službe v podjetju, naj se priključijo novi bodoči kadri s srednjo in visoko izobrazbo. Dober gospodar misli vedno naprej!

Sledi poročilo plansko - analitičnega oddelka, ki je prejel podobno »bojni napovedi« in naskoku na tisoče ton papirja, celuloze, lesovine in lomspaka.

»Poslovali bomo vse dneve in nedelje, razen 16. avgusta, ko je občinski praznik in proslava 20-letnice obstoja podjetja. Odšteti moramo tudi 12 ur zastoja 6. avgusta zaradi popravila turbine. Normativni plani bodo taki kot so bili v juliju. Več pažnje moramo posvetiti asortimanu proizvodov, ker v prvem polletju plan glede tega ni bil zadovoljiv. Sledijo podatki:

toliko in toliko ton topolove beljene celuloze (na zalogi je 9 tisoč kub. metrov topolovine, ki jo moramo pred zimo predelati), toliko ton celuloze za izvoz, toliko lesovine, lomspaka, roto papirja... Stevilke se nizajo, načrt je najbrže v redu, ker nihče ne daje pripomb.

V primerjavi z družbenim planom bo ta mesec 130 milijonov din razlike; 12-dnevni remont tovarne bo izvršen šele v septembru, čeprav je bil prej predviden za avgust.

»So vsi naročniki obveščeni, da bo papirja v septembru manj?« vpraša predsednik upravnega odbora.

»Še več! Zagotovili smo izvoz celuloze, da bodo časopisna podjetja lahko pravočasno uvozila 2000 ton roto papirja iz Italije in 1000 ton iz Avstrije...«

Res, če tovarna na Vidmu nekaj dni stoji, pomeni vsak dan zastoja 100 ton papirja manj na domačem trgu. Remont pa mora biti opravljen, sicer bi lahko prišlo do hudih okvar. (Vprašanje nujne postavitve drugega papirnega stroja je zagledal več kot pereč problem za vsa jugoslovanska časopisna podjetja. Če ga bodo postavili na Vidmu, bo najmanj milijardo in 700 milijonov cenejši kot kjerkoli drugje!)

Sledi še pregled proizvodnih uspehov in problemov za julij. Vmes zanimiva debata: kakšna naj bo politika podjetja v budoče? Ali naj izdeluje več celuloze in jo daje za izdelovanje lepence, pri čemer se krasno zaslužijo, ali pa naj se usmeri z vsemi silami v proizvodnjo beljene celuloze in tako stodoletno zagotovi delo novi belilnici, pa koristi socialistični skupnosti kot celoti?

Zanimiva vprašanja. Iz razprave začutiš, da odnosi med načrtovanjem, proizvodnjo in komercialno niso docela vključeni, da se finančni interesi prepletajo z vprašanji iskanja trga, ponudbe in povpraševanja, da je skratka pomenek o trgovanju s celulozo zelo zanimivo poglavje, ki pa ga tu v celoti zaradi omejenega obsega ne moremo obdelati.

Odstopanje od načel ali začasna rešitev?

Sledi zanimivo poglavje današnje seje. Uradno ga imenujemo s točko: Dopolnitev pravilnika o delitvi čistega dohodka. O zadevi govorijo te dni v vseh oddelkih tovarne. Za kaj gre? Poglejmo nekaj števil:

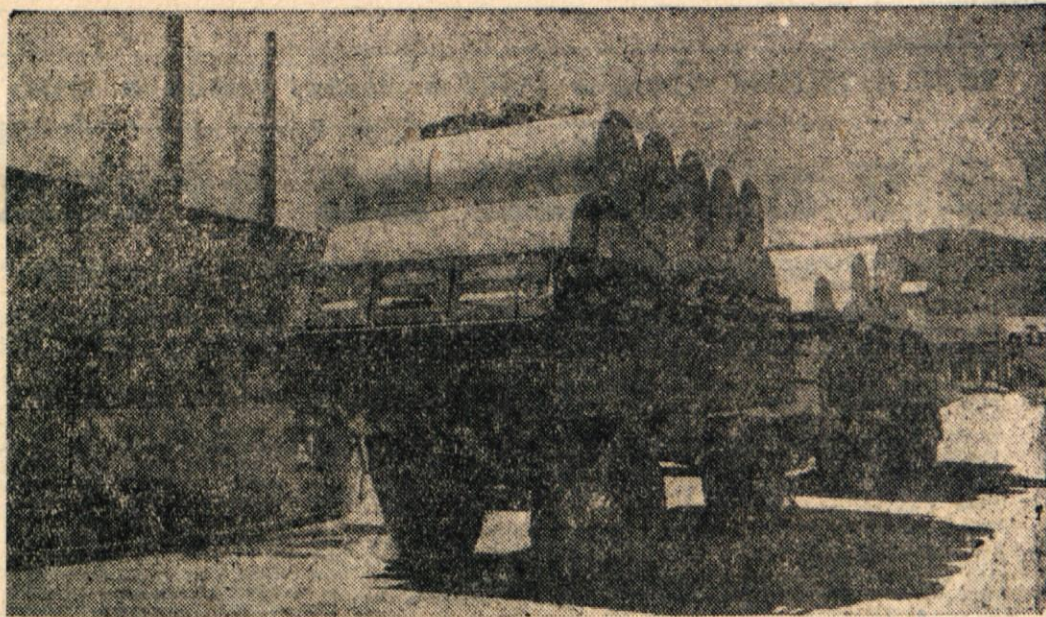
Podjetje je v I. polletju uresničilo družbeni plan z zelo zadovoljivim rezultatom; pri celulozi je bil plan dosežen s 111 odstotki, pri lesovini 100-odstotno, pri lomspaku 84-odstotno, pri papirju 103-odstotno, kar da skupno pri vseh izdelkih 103 odstotke ali 3 odstotke čez plan. Uspeh je povsem zadovoljiv, posebno če upoštevamo, da naj bi bila letošnja proizvodnja za 2.062 ton večja od lani dosežene, ki pa je bila ena največjih, odkar je bilo podjetje 1939. leta ustanovljeno!

Slabši od proizvodnje je finančni rezultat. Namesto planiranega dohodka 133 milijonov ga je po obračunu nekaj nad 77 milijonov. Izmed mesecev je letos najboljši marec, na drugem mestu je junij, pa vendar je dobička prav v juniju najmanj. Čemu? Asortiman v I. polletju ni bil

docela uresničen: izdelali so 708 ton manj beljene celuloze (idrogram po 145 din), toda kar 1.177 ton več nebeljene celuloze tretje kvalitete (idrogram samo po 87 din). Pri celulozi je še več drugih pripomb; ovojnega papirja so izdelali 241 ton premalo. Dohodka podjetja je 82 milijonov manj, kot so predvidevali stroški proizvodnje pa so proti pričakovanju narasli. Nekaj dražje so nekatere surovine (29 milijonov din), veliko več kot prej so pa porabili prima lesa za proizvodnjo terca celuloze (vsaj za 17 milijonov škode oziroma razlike). Belilnica je izkoriščena komaj 60-odstotno, slabše celuloze pa je izdelane več kot je bilo predvideno. Prispevek za vodni sklad se je nepričakovano povečal za 18,5 milijona din; prištevamo se razlike v ceni lesa in podobno, pa moramo pritrditi analitični oceni, da je poglavje »stroški proizvodnje« v podjetju navzlic napredku v proizvodnji zamejano.

Posledice so pereče zdaj zaradi tega, ker je prizadet predvsem nov način nagajevanja po enoti proizvoda. Po domače povedano: trenutno je v podjetju premalo denarja, da bi dosledno uresničili nov način nagajevanja za prvo polletje 1959. Res je, da gre za nekaj novega, v čemer tovarna še nima prakse. Prvi poskus je to, vendar obeta marsikaj razveseljuje, čeprav bi morala posamezne podatke kazalo še preveriti in točneje utrditi. Težava je tudi v tem, da gre za obračun za 6 mesecev skupaj; ljudje predradi pozabljajo, da so letos v tovarni pol plače že prejeli, na norme so prešli špet približno pol plače, trenutno pa je na razpolago za delitev približno 6 milijonov dinarjev, potrebovali pa bi jih vsaj 15, če bi spreletala načela hoteli v celoti uresničiti.

O tem so razpravljali pred

Ob 20-letnici ustanovitve podjetja pošiljamo tovariško pozdrave vsem kolektivom papirne industrije FLRJ in vsemu delovnemu ljudstvu novomeškega okraja

**KOLEKTIV TOVARNE
CELULOZE IN PAPIRJA**

»DJURO SALAJ«

Videm-Krško

NAŠE GESLO: S ČIMOLJŠO PROIZVODNJO CELULOZE IN PAPIRJA POMAGATI PRI SOCIALISTIČNI GRADITVI NAŠE DOMOVINE!

Nudimo naše prvovrstne izdelke: vse vrste sulfite beljene in nebeljene celuloze, časopisni papir, ovojni papir in druge vrste papirja.

dnevi že na konferenci tovarniške organizacije ZKS. Predlogov je več: z novimi načini nagajevanja začeti s 1. avgustom. Drugi: letos samo statistično spremljati bodoči način plačevanja, z njim pa začeti s 1. januarjem.

Kaj je potemtakem z delitvijo »dobička«? Predlogi so različni: prav gotovo ni najboljši tisti, ki pravi: vsem enako, od čistilke do direktorja (češ, kaznovani bodo tisti, ki so krivi za slabši finančni uspeh). Po daljšem obravnavanju in tehtanju predlogov ob-

velja zadnji: deliti pol plače po tarifnih postavkah. O tem bo razpravljaj jutri delavski svet.

Razprava pa je odprla vrsto novih problemov: če je lahko brusilnica z znižanjem delovne sile znatno povečala svoj sklad osebnih dohodkov, bo treba to doseči tudi v celulozi, ki ima po 3-4 ljudi stalno v »rezervi«. Vprašanje »nadur« posameznikov, kvalitete v celulozi, posegov v posamezne oddelke in večje delovne discipline, kjer ta ni zadovoljiva, prizadevanje za doseg pravih delovnih pogojev, proizvodnje itd. itd. — vse to so zdaj odprta vprašanja. Upravni odbor ne bo mogel mimo njih. In vse kaže, da tudi ne bo šel mimo njih, saj gre za uresničitev načel, ki jih je kolektiv sprejel z letošnjimi tarifnimi pravilniki.

(Pri tem zunanji činitelji ne bi smeli pozabiti, da tarifni pravilniki niso več instrument za delitev sredstev med družbo in podjetjem, temveč samo še instrument notranje delitve zaslužkov delavcev. Če bo kdo v tovarni manj — ali pa tudi več — dobil kot njegov sosed, so za to upravičeni vzroki! Seveda je res, da kolektiv delitve dohodkov prejšnjega leta ni vedno zavzemal najbolj pravih stališč in da so težnje »vse razdeliti, kar le gre«, s strani posameznikov še vedno močne. Toda delavski svet in upravni odbor podjetja morata dobiti tudi od zunaj podporo za svoja stališča, s ka-

terimi hočeta utrditi načela novega nagajevanja, ne pa intervencije, ki so na prvi pogled dobre, a v bistvu zbijajo ugled nove tarifne politike!)

★

Tovarna na dan našega zadnjega obiska ni obratovala; v vseh oddelkih pa so bile na delu skupine, ki so vneto čistile stroje, popravljale, izboljševale drobne pomanjkljivosti in podobno. »Vemo, da proizvodnja narašča, a morali bomo doseči tudi v finančnem poslovanju in odnosih zadovoljive uspehe!« so mi odgovorili na več krajih, kjer sem se zaustavil po prekinjeni seji upravnega odbora. Da bo to treba v resnici doseči, o tem ne dvomi nihče v podjetju; treba bo le dosledno nadaljevati pot, ki sta jo pokazali redna letna in izredna partijska konferenca letos maja in junija. Dosledno, pravim, kajti v modernem kombinatu celuloze in papirja, ki ga je socialistična skupnost zgradila v Vidmu-Krškem s težkimi milijardami našega denarja, je vsako polovičarstvo dvakrat škodljivo.

Ukrepi, ki sta jih delavski svet in upravni odbor podvzela v tej smeri zadnje mesece, nas prepričujejo, da se stvari v tem našem največjem podjetju učinkovito izboljšujejo. To pa je ob 20-letnici obstoja tovarne tudi najlepši prispevek kolektiva za nadaljnjo utrditev delavskega samoupravljanja na Vidmu.

TONE GOSNIK

Upravni odbor zaseda...

0 drugem papirnem stroju

Pred izidom jubilejne številke »Videmskega celulozarskega« smo 18. julija zaprosili tovariša direktorja Lada Trampusa, da bi članom kolektiva povedal, kakšno je trenutno stanje glede možnosti postavitve drugega papirnega stroja v naši tovarni. Stvar nam je takole jasna:

»Investicijski program je bil izdelan in pravočasno oddan republiški revizijski komisiji v pregled, ki ga je odobrila.

Povedati je treba, da smo pravzaprav neke vrste uslužnostno podjetje naših časopisnih podjetij; uresničitev postavitev drugega papirnega stroja bo precej odvisna tudi od stališč, ki jih bodo zavzela ta podjetja. Kot nam je znano, so ta podjetja za drugi papirni stroj zelo zainteresirana; časopisnega papirja nam v državi že letos primanjkuje. Naše podjetje lahko nudi jamstvo, da bo investicija za nov papirni stroj čimprej realizirana, prej kot kjerkoli drugje. Prav tako jamčimo skupnosti hitro in zanesljivo proizvodnjo. In tretje, kar je zelo zanimivo: postavitev drugega papirnega stroja nudi možnost znižanja prodajne cene časopisnega papirja za približno 10 dinarjev pri kilogramu! Omeniti bi še, da je investicija tega stroja pri nas s stališča rentabilnosti pred vsemi drugimi interesi, vendar se lahko zgodi tudi to, da bo pristojni organ forsiral postavitev nove investicije v industrijsko manj razvito področje. Vemo pa tudi, da je naš okraj med industrijsko zaostalimi predeli v Sloveniji, saj je glede tega eden izmed zadnjih okrajev.

Zadevo bo rešila jugoslovanska investicijska banka v Beo-

gradu, ki ima nalogo, da predvsem ugotavlja prioriteten red glede na rentabilnost naložb svojih sredstev, rešitev pa je odvisna tudi od odpora za gospodarstvo pri Zvezni ljudski skupščini, ki razen rentabilnosti upošteva tudi politične in ostale pogoje za take naložbe.

Tovariš direktor, ali bi nam razložili, kakšno so perspektive za razvoj celotnega podjetja, gledano v luči postavitev drugega papirnega stroja?

»Višina sedaj predvidenih investicij znaša 3 milijarde in 284 milijonov za osnovna sredstva, medtem ko je potrebnih za obratna sredstva 300 milijonov dinarjev. Od tega bo znašala lastna udeležba okraja in tovarne 30 odstotkov. Rok odplačevanja znaša 5 let, čeprav je bil za take vrste banke podaljšan na 7 let.

Bruto proizvodnja v tovarni bi se s postavitvijo drugega papirnega stroja povečala za 1 milijardo in 385 milijonov dinarjev na leto, dohodek podjetja (se pravi ostanek dohodka) po zdaj veljavni instrumentaciji pa bi bil 241 milijonov dinarjev na leto. Na novo bi zaposlili približno 100 ljudi. Obstajala bi možnost zaposlitve tudi za žensko delovno silo, kar je za naše področje zelo pomembno.

Glede na povečano proizvodnjo podjetja bi nujno morali začeti načrtovati gojit v okraju in v Sloveniji topolove plantaže. Tudi v novomeškem okraju imamo vzdolž Save, Krke in šmarskega drugod zelo ugodne pogoje za plantažne nasade tega hitro rastočega listovca. S tem bi pridobili v kratkem času večjo surovinsko osnovo za celulozo in lesovino. Proizvodnja celuloze bi se povečala

za približno 8-9.000 ton, topole pa bi za to delo potrebovali 50.000 kubičnih metrov na leto.

Naj še pripomnim, da se bo vprašanje reševanja sredstev za novo investicijo reševalo v sredini prihodnjega meseca.

Ali smo se glede potrošnje časopisnega in ostalega papirja že približali svetovnemu povprečju?

»Znano je, da lahko merimo kulturno raven posameznih držav po porabi časopisnega papirja. Podatki kažejo, da smo glede tega še sorazmerno nizko, saj porabi naš državljan na leto povprečno komaj 1,6 kg časopisnega papirja, medtem ko pride na osebo na Poljskem 1,8 kg, v Romuniji 2,3 kg, v Italiji 3,8 kg, v Zahodni Nemčiji 7,5 kg, v Franciji 13 kg in podobno. Kot socialistična država se moramo torej v proizvodnji približati nesocialističnim državam in jih tudi preseči. Najmanj, kar moramo doseči, pa je to, da dohitimo sosednje države.

Pri reševanju problema časopisnega papirja se doslej ni upoštevalo tudi dejstvo, da je mogoče tak papir uporabljati tudi za tiskanje knjig v rotaciji. S tem se nam ponuja priložnost za pocenitev knjig, predvsem šolskih. Po svetu tiskajo na rotaciji ogromno število knjig, medtem ko pri nas ta koristna oblika tiskarsko-knjigotiske dejavnosti še ni prodrla.

Poudaril bi za konec še tole: naše podjetje bo letos, kakor vse kaže, izdelalo približno 500 ton papirja več kot znaša naš letošnji plan. Vendar tudi to ne bo rešilo pomanjkanja papirja v Jugoslaviji. Nujno bo že letos do konca leta uvoziti približno 5.000 ton papirja, da bodo ust-

Direktor tovarne tovariš Lado Trampus: »Čeprav bomo izdelali letos 500 ton več časopisnega papirja kot lani, ga bo treba zaradi naraščajočih potreb več tisoč ton uvoziti...«

varjene vsaj minimalne zaloge pri časopisnih podjetjih, v tem položaju bi pomenil enodnevni izpad papirnega stroja iz proizvodnje veliko škodo za vsa jugoslovanska skupnost. Posledično bi bila, da nekateri časopisi ne bi mogli redno izhajati.

Vse to govori v prid postavitve drugega papirnega stroja v državi. Potrebe po časopisnem papirju, glede katerega smo še pred nekaj leti menili, da ga bomo imeli s postavitvijo prvega papirnega stroja v naši tovarni vsaj za nekaj prihodnjih let dovolj, naraščajo in so v skladu s splošno rastjo in z dviganjem življenjske ravni v naši domovini.

(Iz »Videmskega celulozarskega« glasila kolektiva tovarne.)

OD STRELOV V DOBRAVI DO VELIKANA OB SAVI

Popotnik, ki greš mimo mesta na obeh straneh Save, stopi za hrip ali dva na razvaline Starega gradu, na prazgodovinsko Libno ali na veselo Trško goro — samo za hipce ali dva pozabi na vrvež, ki ga je polno mesto pod tabo, samo za nekaj trenutkov povasuj v komaj minuli bližnji preteklosti...

Tam, kjer se dvigujeta pod nebo dva velikana — kadar puhata iz svojih plip, ju vidiš žež prostrano zeleno Krško polje tja pod Gorjance — je pred pičilimi 20 leti rasla koruza, v jeseni pa so se pasle po videmskih travnikih krave. Potem se je začelo: iz prvih barak v poletju 1938 in vrtin za vodnjake se je iz ugibanj domačinov porajal temelj nove tovarne za proizvodnjo celuloze. Morda ni odveč spomin, da je moral takratni lastnik z zvijačo odkupovati zemljo, da je sploh dobil prostor za postavitev tovarne; »pobožni« glasovi, da bodo »delavci uničili kmeta, da so brezbožniki in pod, je bilo takrat precej. Pa je vendar že leta 1939 kakih 150 ljudi dobilo kruh v domačem kraju, kjer ga prej ni bilo. Naredili so 1.030 ton celuloze in 53 ton ovojnega papirja.

Skromen začetek, ki je leta 1941 dosegel sicer 5.507 ton proizvodnje, pa nato sprito vojne naglo upadel. Okupator je tovarno vzel, pozabil pa je, da stoji na slovenskih tleh. Uporna misel je rodila pod vodstvom Partije prvo krško partizansko četo; 29. julija 1941 je po izdajstvu padla v roke nemškemu morilecu, ki so naslednje jutro v Dobravi pri Brežicah ubili devet mladih, nezakusnih src... Požar, prižgan v Spod. Posavju s plemenito žrtvijo mladih skojčev, potlej ni več ugasnil, čeprav je včasih le prikrito tlel.

Vrnitev izselencev, pesem zmage osvoboditeljev-partizanov in nov delovni polet sta izpolnila leto 1945. Komaj obnovljena, je tovarna na Vidmu leta 1946 že dala našim podjetjem 4.345 ton celuloze in 202 ton papirja, prihodnje leto že 8.901 tona, leta 1948 12.440 ton in leta 1954 je dosegla 13.296 ton skupne proizvodnje. Leta 1955 je stekla proizvodnja domačega časopisnega papirja, ki smo ga vse dotlej uvažali: od 4.503 ton v prvem, poskusnem letu, so že prihodnje leto dosegli domači delavci 23.564 ton papirja, predlanskim nad 28.000 ton in lani celo 31.437 ton! Skupna proizvodnja je lani znašala že 31.158 ton vseh izdelkov v kolektivu, ki se je medtem razvil v moderen kombinat celuloze in papirja s 860 zaposlenimi ljudmi — upravljavci proizvodnje in njene delitve.

V jubilejnem letu, ko se spominjamo 40. obletnice ustanovitve naše Partije, slave v nedeljo svoj pramnik tudi proizvajalci celuloze in papirja v mladem mestu ob Savi. Čeprav je za Krškim stoletna in častljiva zgodovina, ga je Videm onstran Save prerodil in pomladil.

Novi čas je tu: pred tabo se razgrinja tovarna, velik, v hribu nad njo velika stanovanjska kolonija, takoj onstran železniške proge pa raste bodoči delavski center mesta, ki bo že letos povečan za skoraj 140 novih stanovanj. Ob tovarni moderen kopalni bazen in športno strelišče, onstran ceste nov hotel, gradnja sodobnih trgovin, na desnem bregu Save športni stadion, v starem delu mesta nova kanalizacija in vodovod. To je Videm-Krško.

In ko zreš na mesto pod sabo, na Savi in tovarno, velikana, na vse to bogato in živahno utripajoče življenje Vidma-Krškega — v resnici sta postala en pojem, čeprav imata dve imeni! — se spomni, popotnik, smrti prvih krških partizanov-junakov in borev! To, kar klije v mladem mestu, je nadaljevanje njihovega življenja. Pesem dela v številnih novih podjetjih, delavčevih in obratnih, brnenje traktorjev na bogatih njivah, polne šole mladega, bistrega rodu, nenehno utripanje moderne proizvodnje v tovarni celuloze in papirja DJURO SALAJA — z vsem tem je prepleteno življenje prvih krških skojčev, ki so častno padli po ukazu domovine.

Njihova smrt je rodila stoteren sad. Tudi njim smo dolžni večno hvalo, da danes svobodni in neodvisni gradimo sebi in bodočim rodovom svet socializma, miru, bratstva in napredka.

Tovariša Barbiča smo dobili pri brušenju dela ležaja glavne osi papirnega stroja; tu gre za stotinke milimetra...

SPORT IN TELESNA VZGOJA • SPORT IN TELESNA VZGOJA • SPORT IN TELESNA VZGOJA

Le v atletiki na prvem mestu

S študentskih športnih iger »BRATSTVA IN EDINSTVA« v Bihaču

Preteklo nedeljo so se iz daljnega Bihača vrnilo v Novo mesto novomeške športne ekipe študentskega kluba, ki so štiri dni tekmovali na letošnjih prvih študentskih športnih igrah »Bratstva in edinstva«. Ker zaradi različnih težav in poudenjavanja tega tekmovanja s strani nekaterih posameznikov v Bihaču niso šle kompletne ekipe, so dosegli uspehi manjši kot smo pričakovali. Le v atletiki so nastopili vsi najboljši in uspehi niso izostali. Novomeška atletika vrsta je premočno osvojila prvo mesto z 26 točkami pred Banjo Luko, Karlovcem in Bihačem, ki so zbrali vsak po 12 točk. Proti pričakovanju so bili doseženi nekateri zelo dobri rezultati: Potrč — 184 cm (skok v višino), Zure — 666 cm (nov novomeški rekord v skoku v daljino), Zaletež — 11,7 na 100 m in 654 cm (1) v skoku v daljino itd.

Na pobudo študentskega kluba iz Bihača so letos prvič priredili študentske športne igre »Bratstva in edinstva«, na katerih so nastopili športniki — srednjškolci in študentje, iz šestih študentskih klubov: Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Slovenije. Slovenski je zastopal novomeški študentski klub, vendar ne tako uspešno kot smo pričakovali. Vzrok je več v času poletnih počitnic je težko zbrati vse najbolje, ker so nekateri v službah, drugi v brigadah ali kje daleč na poletnih, nekateri pa imajo nemogoče in vse graje vreden odnos do svoje študentske organizacije. Ker je bilo tekmovanje v Bosni, v precej oddaljenem Bihaču, se nekaterim enostavno ni ljubilo potovati v Bihač, posebno ko so zvedeli, da se potuje z vlakom. Novomeški študentski klub ima na razpolago majhna finančna sredstva, zato ni mogel pripraviti prevoza z avtomobili ali avtobusi, kot so nekateri vajeni. To pa očitno nekaterim posameznikom, posebno nekaterim odbojkarjem »zvezdnikom« ni bilo po volji, zato so raje ostali doma. Težko si je predstavljati presenečenje prirediteljev iger, ko so zvedeli, da novomeška študentska odbojarska ekipa ne bo nastopila! Znano je, da so skoraj vsi igralci novomeške ligaske vrste študentje, zato so pričakovali, da bodo videli kvaliteten odbojko, ker sta tudi domači in banjalški klub imela prave dobre odbojkarje vrsti. Razočaranje je bilo precejšnje, vendar so ga člani ostalih ekip, predvsem atletske in rok-

Zaletelj in Maznik zmagala vsak v svoji skupini. V finalu je Zaletež za široko prsi prehitel Karlovcana Oreščanina in zmagal s časom 11,7, medtem ko je Maznik zasedel 5. mesto. V teku na 1500 m je bil Derganc za razred boljši od konkurentov. Na zelo težki pešeni progi je dosegel prav dober čas 4:58,2. Zelo zanimanje in kvaliteten je bilo tekmovanje v skoku v daljino. Tu je kar 6 tekmovalcev preskočilo 6 metrov, prva dva pa sta bila Novomeščana Zure in Zaletež. Zure je navzlic izravnanemu zaletišču dosegel nov novomeški rekord 6,66 m, veliko presenečenje pa je pripravil Zaletež, ki doslej sploh ni treniral skok v daljino. Tu je vskočil kot rezerva, se uvrstil na drugo mesto in dosegel zelo dober rezultat 6,54 m. Tudi v skoku v višino je zmagoval Potrč dosegel nepričakovano dober rezultat. Preskočil je višino 183 cm, vendar se je pri kasnejšem merjenju izkazalo, da je bila lestevica še centimeter višje — torej 184 cm. Edini prvi mesti, ki so jih osvojili tekmovalci iz drugih klubov, sta v metu krogle in v teku na 400 m. V teku na 400 m novomeški klub ni imel predstavnikov, v metu krogle pa je Keman iz Bihača nepričakovano premagal Potrča z odličnim rezultatom 13,04 m. Prve študentske športne igre »Bratstva in edinstva« so navzile

organizacijskim in drugim napakam uspele. Samo tekmovanje je bilo preveč razvečeno (tekmovalnja so tekla 4 dni, čeprav je nastopilo v vsaki panogi največ šest ekip), težave so bile s prehrano in prenočitvenimi tekmovanjem, vendar moramo kljub temu poudariti, da se je prireditelji potrudili, kolikor se je dalo. Tekmovalje je v teko redu, brez spоров, čeprav so tekme sodili člani posameznih ekip, ki največkrat niso imeli sodniških kvalifikacij. Na tem prvem športnem srečanju študentov Hrvaške, BiH in Slovenije je bil poudarek predvsem na sodelovanju v tekmovalju, na zbljevanju in izmenjavi izkušenj in ne toliko na rezultatih tekmovalj. Zato nismo doživeli nešportnih izpadov in hrepenenja po zmagah za vsako ceno, kar je že precej značilen pojav za naša tekmovalja. Prireditelji so bili gostoljubni in če ne bi predvsem na polovinah v Bihaču in nazaj doživeli nekaj neprijetnih dogodivštev, bi nam 1. študentske športne igre ostale v najlepšem spominu. Kot smo zvedeli, bodo naslednje leto priredili študentske športne igre »Bratstva in edinstva« in to vedno v drugem mestu. Kandidata za organizatorja iger v letu 1960 sta Banja Luka in Karlovac.

Dr. Mikec

Atletinje prve, atleti tretji v FLRJ

Pred kratkim je Atletska zveza Jugoslavije objavila uradni vrstni red v A in B programu zvezne atletske lige. Kot je znano, sta v B programu nastopili tudi moška in ženska atletska ekipa novomeške Partizana, ki sta se zelo dobro plasirali. V tekmovalnih moških ekip je novomeška Partizan zasedla 3. mesto z 28,423 točkami, ženska ekipa pa je osvojila naslov državnega prvaka v B programu z 22,614 točkami.

Pri moških sta se pred Novomeškimi plasirali AK »Cuprija« in »Triglava« iz Kranja, za njimi pa »Vojvodina« Novi Sad, »Slavonija« iz Slavonske Pože, »Mladost« iz Slavonskega Brodu, »Litija« »Partizan II« iz Beograda, »Bosna« iz Sarajeva, Dinamo II iz Zagreba itd. Skupaj je tekmovalje dokončalo 13 ekip.

Pri ženskah so Novomeščanke zmagale z naskokom skoraj 4000 točk pred sarajevsko »Bosno« in kranjskim »Triglavo«. Litija, »Budućnost« iz Smedereva, »Branik« iz Maribora in »SASK« iz Beograda.

V letošnji atletski sezoni čaka novomeške atletinje in atletinje še več zanimivih tekmovalj, ki se jih bodo gotovo udeležili, če ne

bo finančnih problemov, ki postajajo pereči. Hudecota se bo udeležila dvoboja s Francijo, ki bo 22. in 23. avgusta v Beogradu, vendar zaenkrat le kot rezerva. 30. avgusta bo na sporedu republiško prvenstvo za starejše in mlajše mladince ter za mladinke, 5.-6. septembra pa bo v Skopju tekmovalje mladinskih republik, ki predstavljajo za »Cup republik«. Letošnje državno mladinsko prvenstvo bo 26. in 27. septembra v Ljubljani (za mlajše mladince in mladinke) ter v Karlovcu za starejše mladince.

fm

ZENA IN DOM • SODOBNO GOSPODINJSTVO • ZENA IN DOM • SODOBNO GOSPODINJSTVO

Umetnost zakona

(Nadaljevanje in konec)

»Kaj pa je pripeljalo do današnje splošne spremembe v gledanju na spolne vrednote? Zdi se mi, da se danes o spolnosti piše več kot kdaj koli prej.«

Nedvomno je veliko socialnih in kulturnih činiteljev, ki so vsi skupaj spremenili naš pogled na spolnost. Vedno večja emancipacija in neodvisnost sta ženskam omogočili, da si bolj prosto in samoiniciativno izbirajo zakonskega tovariša in da mu razodevajo svoje spolne potrebe. Naše povečano znanje o tem, kako uravnavati rojstva, je omogočilo, da smo na spolnost in razmnoževanje začeli gledati kot na dve stvari, in da je prišla splošnost do bolj dinamičnega izraza v zakonu. Freudova psihologija s svojim podrtavanjem libida in mnoge knjige o spolnih vprašanjih — knjige Havelocka Ellisa, Margaret Sanger, Marie Stopes, Van de Velda, Dickinsona, Kinseyja in drugih — so ljudem pokazale, kako pomemben je spolni nagon, in jih opozorile na važnost spolne plati zakona. Obenem so nagle in zmerom večje industrijske, gospodarske, politične in kulturne spremembe našega časa dale nove socialne vrednote in tako povzročile prevrednotenje in spremembo naše poprejšnje spolne etike in poprejšnjih spolnih meril.

Kar pa zadeva vprašanja spolne tehnike, moram povedati, da niso šele sedaj spoznali, da je za spolno ljubezen potrebna tudi priprava. V preprostih skupnostih vpletajo mlade ljudi v spolne zadeve redno starejši in je to pogosto del ugodnih ceremonij ob puberteti. Malinovski na primer poroča, da fante in dekleta na Trobriandskih otokih njihovih starejših tovariš redno pouče o erotičnih zadevah. Kakor piše Margaret Mead, tudi Samoanci mlade natančno pouče o podobnostih spolnega življenja, in se dobro zavedajo, da »je potrebna neka tehnika za obvladovanje spolnosti kot umetnost.« Kar zadeva civilizirana ljudstva naj povem, da so pisali knjige o spolnosti kot umetnosti že davno pred našim časom. Dvorjenje in umetnost spolnosti obravnava že egipčanski papirus, ki je nastal pred kakšnimi tri tisoč leti; prav to je zelo podrobno opisano v hindujski Kama Sutri, ki je bila napisana približno pred šestnajstimi stoletji; prav tako tudi v pesnitvi starorimskega pesnika Ovida, ki je živel v prvem stoletju našega štetja in ki je pravzaprav tudi izumil izraz »umetnost ljubezni« ali pa v arabskem Dišchem vrtu, ki je bil napisan v šestnajstem stoletju, in še v mnogih drugih starih knjigah. Seve v zadnjih dveh stoletjih so umetnost spolnosti zelo zanemarili

in jo celo zatirali. Zdaj pa se spet zavedamo, da je potrebno, da se spolni ljubezni bližamo z razumevanjem in bolj naglašeno tehniko in spolnem razmerju med zakoncem.

»Ampak doktor, čemu je pa potrebno toliko razpravljati o podrobnostih ljubezenske umetnosti? Kaj niso ljubečniki naravni nagoni in pobude zadosten vodnik k zadovoljivemu spolnemu življenju?«

»Niti kot socialna bitja niti kot posamezniki se pri svojem spolnem zdržanju ne moremo zanašati zgolj na svoje nagone. Na splošno lahko rečem, da je nagon prirojen nagnjenje, da je ravnamo tako in tako, kadar deluje na nas tak in tak dražljaj. Vendar se je civiliziran človek že zdavnaj nehal nagonsko odzivati na spolne dražljaje. Že od rane mladosti naše spolne nagone omejujejo, tlačijo in prepuščejo ter jih s tem preoblikujejo, nas pa odvrčajo od tega, da bi naravno pokazali svojo spolnost. Teh razdkov se niti po poroki ni lahko otresti, zato razvoja ustreznega spolnega življenja v zakonu nikakor ni mogoče povsem prepustiti naravi. Za njegovo ostvareitev si mora človek zavestno in z razumom prizadevati.

Se več, pomembno biološko dejstvo je, da sam spolni nagon

še ni dovolj, da bi pripeljal človeka k zadovoljivi telesni zvezi. Nagon omogoča bitju, da napravi neko dejanje na tak in tak način, ne da bi se bilo tega poprej učilo. Vendar se ljudje dejanske spolne tehnike v glavnem nauče. Če si človek ni poprej pridobil nobenega znanja in vrednosti o mehanizmu spolnega akta, je zelo verjetno, da bo v spolni zvezi naletel na težave. Dovoljta mi, da vama je članka, ki ga je napisal Parshley, pisec »Znanosti o človekovem razmnoževanju«, preberem zanimiv odstavček o tem predmetu:

»Večina sesalcev... se parli nagonsko in ni povsem navezana na posnemanje, učenje ali izkustvo. Poskusji so pokazali, da znajo posamezne živali, ki jih vzredimo popolnoma ločeno od drugih, takoj opraviti spolni akt, če so v ustreznih fizioloških kondiciji in če spustimo k njim spolnega partnerja... Nasprotno pa se primati (opice in človek) nauče spolne združitve šele po dolgotrajnem poskušanju in mnogih izkušnjah. To ni nagonsko ravnanje po vzorcu, marveč precej zapleteno medsebojno prilaganje dveh posameznikov, ki ga omogoča le zgodnja vaja, izpopolnjevanje pa daljša ali krajša spolna zveza.

Z drugimi besedami: človek pri parjenju ne zna ustrezno ravnati še sam od sebe. Če si hoče zadovoljivo urediti spolno življenje, se mora naučiti tehnike spolnega razmerja.

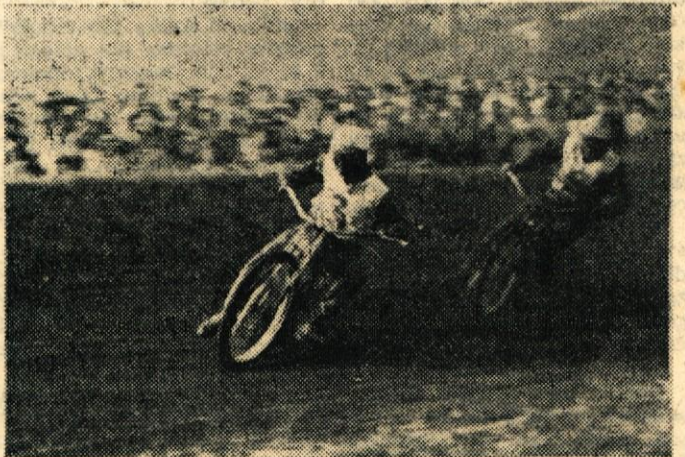
LE SE MALO CASA BO POLETJE. IZKORISTIMO SE TE STENE DNEVE ZA ŠTEČENJE, KOPANJE IN IZLETE V NARAVO. SICER NAM BO ZAL KO BO TU JESEN Z DEŽEVNIMI IN HLADNIMI DNEVI IN DOLGIMI NOČMI.

Ce imamo ob poletni obleki še bolero iz istega blaga, nam to precej podaljša življenjsko dobo obleke, tja do prvih mrzljih dni.

Dvoje bo 16. avgusta značilno za mednarodne speedway dirke v Vidmu-Krškem: poudarek praznovanja občinskega praznika in hkrati 20-letnice obstoja tovarne celuloze in papirja Videm-Krško, ter predvsem bogata mednarodna udeležba vozačev. Nedvomno bo velika senzacija dne, ko se bodo na štadionu »Matija Gubca« v Krškem prvič pojavili

dobro poznano, ter vsi najboljši vozači iz Jugoslavije. Med jugoslovanskimi vozači bomo opazili tudi domačega vozača Franca Babiča in Toneta Mlakarja, člana avto moto društva Videm-Krško.

ANGLEŽI, DANCİ, NEMCI, AVSTRIJCI IN JUGOSLOVANI... Imena držav udeleženk potrjujejo, da se bo 16. avgusta odvijal

Gledalcem bo spet zastajal dih, ko bodo spremljali divje dirke motoriste

Angleži. To so prekaljeni vozači svetovnega slovesa. Na njihovih dirkah so uvedli te dirke, zato so na to zelo ponosni. Ne imenujejo jih zaman »stari levi«. Tulega se prav dobro zavedajo. Ni zgolj slučaj, če speedway v Angliji prednjači pred vsem ostalim športom.

Verjetno ne poznate njihovih resnih konkurentov? To so hitri Danceli Dancel bodo razen predznanja Nemcev, ki tudi lahko premetljivo, za gledalce v Krškem velično presenečenje. Pridrži! Se jim bodo še Avstrijci, ki jih že

v Vidmu-Krškem hud boj za prva svetovnega slovesa. Na njihovih dirkah so uvedli te dirke, zato so na to zelo ponosni. Ne imenujejo jih zaman »stari levi«. Tulega se prav dobro zavedajo. Ni zgolj slučaj, če speedway v Angliji prednjači pred vsem ostalim športom.

To pa je tudi bistvo tekmovalja, od tod izvira ta mamljiva meč speedway dirke.

Predsednik avto moto društva Videm-Krško, tov. Janez Potočnik nam je še nekaj zaupal: organizacija mednarodnih motorističnih dirk v Vidmu-Krškem je naša je tolikšen obseg doma in po svetu, da jih je FIM — mednarodna moto organizacija — uvrstila v svoj koledar. Od tu so za dirke v Krškem svedeli tudi Angleži. Mimogrede naj še poudarimo, da je zanimanje za udeležbo tudi iz drugih držav veliko. Zato ni izključeno, da ne bo presenečenje! Tekmovalce namreč močno privlačijo odlična dirkalna steza, ki jo tuji in domači opazovalci smatrajo za najboljšo v Jugoslaviji.

Priznati moramo tudi, da je bila organizacija dirk vselej na vrhuncu, to pa je zelo veliko.

Predsednik avto moto društva Videm-Krško želi vsem gledalcem veliko užitek!

16. avgusta torej vsi na speedway dirke v Videm-Krško!

DRAGO KASTELIC

OBVESTILO

Dolenjska rokometna podzveza s sedežem v Crnomlju naproša vse bivše igralce in funkcionarje hazene, da javijo podpisnemu svoje naslove zaradi sodelovanja in posvetov pri razvoju ženskega rokmeta na našem področju.

FRANC MOLJK, Crnomelj

Kmetijska inšpekcija pri OLO Novo mesto pripravlja že tretjo izdajo petletnega plana razvoja kmetijstva v našem okraju. Delo bo gotovo še ta teden. Plan je bilo treba popravljati zaradi priključitve dela bivšega okraja Trbovlje in zaradi združevanja občin. V novem načrtu bo obdelano kmetijstvo vsake občine tako, da občinam ne bo treba izračunavati svojih planov še posebej.

Veterinarska inšpekcija pri OLO Novo mesto ima zdaj največ dela pri zadružnih govinah, kjer kategorizira goveda. Prav tako tudi odбира teta, ki bodo za pitanje oziroma za kolo.

Tajništvo za zdravstvo in socialno skrbstvo pri OLO bo še ta teden kupilo za domove onemoglih v Metliki, Luki in Impolci po en pralni stroj s centrifugo. Stroj bodo domače proizvajalce, veljali pa bodo po 150.000 dinarjev.

Bela krajina in del Posavja bosta imela letos obilnejšo sadno letino, vendar pa po kakovosti slabšo kot lani. V okraju je bila zelo dobra letina marelic. — Nastavek grozdja je tudi odlično kazal, a je prišlo povsod razen v Beli krajini do osipanja cvetov. Grozdje je napadla tudi peronospora. Računajo, da bo zaradi tega na Bizeljskem več kot polovico grozdja manj, kot je kazal nastavek. Vzrok za letošnjo slabšo letino je prevelika vlaga ob cvetenju.

Javna skladišča v Brsljuni bodo začeli graditi prihodnji teden. Postavljena bosta dva skladiščna prostora s po 2.400 kvadratnimi metri skladišne površine. Gradnjo je prevzelo Splošno gradbeno podjetje Pionir Novo mesto, ki ju bo dogradilo do maja prihodnjega leta. Investitorja skladišč sta Žito Ljubljana, ki ima v ta namen odobren kredit 52 milijonov dinarjev in občinski ljudski odbor Novo mesto, ki ima 41 milijonov dinarjev odobrenega kredita.

Občinski ljudski odbor Novo mesto ima znatna sredstva namenjena za prosveto. Tako bodo v kratkem nadaljevali gradnjo šole v Zameškem, šmihelski osnovni šoli bodo dogradili nov trakt, adaptirali pa bodo tudi pomožno šolo v Smihelju. Več sredstev je namenjenih za nabavo nove šolske opreme. — Kletne prostore novomeške osemletke bodo uredili v delavniške in druge prostore za polittehnično vzgojo otrok. Škoda, da sredstva ne zadostajo tudi za dokončno ureditev šol v Stopičah in Smarje-kih Toplicah, ki sta v gradnji že vrsto let.

S šentjernejskih konjskih dirk

Ob rekordni udeležbi gledalcev iz vseh krajev Krškega polja so bile v nedeljo na šentjernejskem dirkališču znane vsakoletne konjske dirke. Priredil jih je Klub za konjski šport v Sentejnerju, ki je letos uspešno pridobil dirkače tudi iz sosednje republike Hrvaške. Čeprav se je bilo bati muhastega vremena, so dirke navzile temu potekle v najlepšem redu in lepega vremena. Dirka sta se udeležila tudi predsednik Konjenjske zveze Slovenije Jaka Avšič in zastopnik Konjenjske zveze Jugoslavije Letošnje dirke je finančno podprla Komanda konjenice JLA. Nagrade so bile relativno visoke, kar je seveda vplivalo na dobro udeležbo tekmovalcev.

Poudariti je treba, da so bile kasaske dirke letos sorazmerno zelo dobre in so dosegli rezultati za šentjernejsko progo prav dobri.

Rezultati posameznih točk:

V domači enovprežni dirki je zmagala kobila Bistra z vozačem Janozom Grovčičem iz Gor. Stare vase s časom 2:03. V drugi dirki je zmagala heat vožnja za 3-letne kasaske, je zmagala v tretjem heatu kobila Adela z vozači-

članico KK Zagreb. V spominski dirki »Julče Novaka« dvoprežni vožnji za 3 do 12 letne kasaske, handicap s časom 1:50, je zmagal par Rasta-Rose-Mary z lastnikom in vozačem Hubertom Kličancem iz Dobove s časom 1:49,3.

Vsako bo zanimalo SODOBNO GOSPODINJSTVO štev. 5

Peta letošnja številka »Sodobnega gospodinjstva« prinaša v uvodu članek o novem gospodinjstvem poklicu, ki ga daje srednja ekonomska šola v Kopru na svojem gospodinjstvem odseku. Uvodnik sledi zanimiv članek o tem, koliko električnega toka porabimo v slovenskih gospodinjstvih, kakšni so stroški za in kaj lahko glede cene pričakujemo od bodočnosti.

Zanimarjena in pozabljena podstrešja skrivajo lepe možnosti za ureditev prijetnega kotička za delo in bivanje. Nekaj prav lepih nasvetov prinaša »Sodobno gospodinjstvo« pod naslovom »Se vedno stanovanjska stiska«.

Članek o domačih pralnih sredstvih je še vedno zanimiv, kljub poplavi najrazličnejših tovarniških izdelkov. Matere bodo prav gotovo z zanimanjem brale članek o nezagodah otrok in o tem, kako zavarujemo otroka pred nezagodami.

V sedanjem času, ko je meso dražje in ga tudi primanjkuje, je prav dobrodošel članek o siru v naši prehrani in o uporabnosti različnih konserv.

Ta številka orinaša tudi splošne predloge in dva celodnevna jedilnika za prehrano starejših ljudi.

Razen tega najdemo v 5. številki tudi nekaj lepih in praktičnih oblik za kopanje, kotiček za pletenje in delo na vrtu. »Sodobno gospodinjstvo« izhaja enkrat na mesec. Letna naročnina: 400 dinarjev. Zaradi izredno naglega naraščanja številnih naročnikov so žal že vse letošnje številke razprodane. Zato sprejeme uprava samo naročila od šeste številke naprej, naročnina do konca leta pa znaša 240 dinarjev (7 številka). Šesta številka bo izšla v prvih dneh avgusta, dvojna 7-8 številka pa v zadnjih dneh avgusta. Ta dvojna številka bo prinesla posebno veliko receptov za konzerviranje.

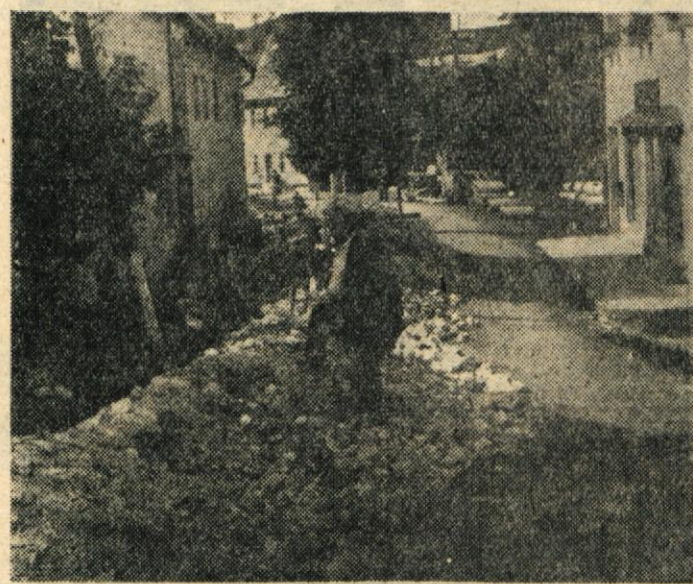
Metličani pred važno odločitvijo V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tudi Metlika sicer počasi, a vztrajno napreduje. Priljubite zadnjih let so: moderna tekstilna tovarna, vinska klet, sušilnica za hmelj, dve sodobni poslovni in dve stanovanjski zgradbi, novi zdravstveni dom pa je pred zaključnimi deli.

S temi pridobitvami pa še ni zadosteno vsem potrebam. Tako na vsakem koraku, naj bo to na občini, na zborovanjih ali v razgovorih posameznikov govorijo o novi pekarni, modernizaciji uslužnostnih podjetij, predvsem pa o ureditvi glavne ceste skozi mesto. Zella po modernizaciji te ceste je stara.

Ne samo domačinom, temveč tudi vsakemu slučajnemu popotniku skozi naše mesto ne gredo iz spomina oblaki prahu ob lepem vremenu in globoko blato v deževju. Pri tem ne smemo pozabiti, da je ta cesta sestavni del ceste čez Gorjance, ki povezuje avto cesto Ljubljana-

Zagreb z Lužizano, s Karlovcem in znanimi Plitvicami. S prizadevanjem občinskega ljudskega odbora in vseh političnih organizacij je končno uspelo zbrati potrebna sredstva za začetna dela, ki so že v teku. Sredstev za izvršitev vseh predvidenih del, t. j. kanalizacije in asfaltiranja pa občina kljub pomoči republike ni mogla zbrati. S tem je bilo prebivalstvo seznanjeno na zboru volivcev pred začetkom del, zbor pa je soglasno sklenil, da bomo za ta namen pomagali k popolni urešitvi tega načrta. Vsako zaposleno in vsaka zaposlena oseba bo prispevala določen odstotek svoje letne dohodnine, bodisi z denarjem ali s storitvami.

Metličani, da ne bo tako ostalo!

Črnotoči v sevnjski občini debelijo žepo posameznikom

V Sevnici je vedno več črnotočev. Navzile posegom organov LM in finančnega odseka ObLO se neupravičeno prekupevanje z alkoholom ne bo kmalu zmanjšalo, če ne bo ostrejših ukrepov. Na občini menijo, da bodo našli pravno obliko, ki bo špekulante z vinom lahko uspešno ustopil. Ob prekupevanju po raznih zasebnih hišah se razumljivo debelijo žepi le nekaterim, seveda na škodo prebivalstva in skupnosti. Ni pa slišati pripomb na račun točenja vina pri proizvajalcih, ki so do prodaje upravičeni.

Tople pozdrave našemu državnemu in partijskemu vodstvu ob prazniku občine Videm-Krško! Naj živi tovariši maršal Tito, največji borec za mir in svobodo!

Pionirji iz tabora SUTJESKA so se poslovili

Okoli 70 pionirjev, ki so preživeli 3 tedne v taboru Sutjeska v Dol. Toplicah, se je pred odhodom poslovilo z dobro pripravljeno akademijo ob tabornem ognju. Prisostvovali so ji številni domačini in kopaljski gostje.

V času tabornjenja so se pionirji medsebojno spoznavali ter navezali stike, ki bodo ostali trajni. Obiskali so več partizanskih krajev in se seznanili z njihovo preteklostjo

Pozdrav iz Beograda

Jože Gimpelj, ki služi vojaški rok v Beogradu, pozdravlja vse Sevnice in Krupce ter jim želi, da bi kmalu postavili svoj gasilski dom, prav posebno pa pozdravlja očeta in mater. Vse Dolenjce pozdravlja tudi Franc Hribar, ki prav tako služi vojaški rok v Beogradu.

Ob 20-letnici ustnovitve tovarne na Vidnu pozdravljajo proizvajalci celuloze in papirja vse delovne kolektive v novomeškem okraju!

ZABELEŽENO

So šole za plesne prireditve s točenjem alkoholnih pijač?

Gornje vprašanje naslovljam na organe družbenega upravljanja, šolske odbore in sanitarno inspekcijo, ki naj bi tudi povedala svoje.

To vprašanje se mi je porodilo še pred leti in nanj vem edini pravilni odgovor: V šolah ni prostora za plesne in zabavne prireditve! Skratka: šola ni gostilna! Vendar se tega ne zavedajo vsi, ampak se vedno hočejo imeti razne zabave (ne kulturne) prireditve v šolskih učilnicah, v katerih plešejo, kadijo in popivajo.

V učilnicah prebijejo otroci po 4-5 ur na dan in v dobi, ko se rastejo in se razvijajo, pa je zato nujno, da so ti prostori čisti in zračni; ker je navadno v učilnicah dnevno tudi po 40 otrok, je zato posebno v zimskih mesecih slab zrak.

Pohištvo v teh učilnicah je namenjeno šolskim otrokom in je tudi tako izdelano, da ga lahko uporablja le šolska mladina. Ob zabavnih prireditvah pa uporabljajo odrasli ljudje stolčke in mize, jih polivajo z vinom in ožgejo z cigaretnimi ogorki, s čimer nastaja škoda, ki jo mora plačati uprava osnovne šole iz sredstev, predvidenih za druge potrebe, a ne za prekomerno popraviljanje šolskega pohištva.

Tudi s plesanjem v učilnicah se tja zelo okvarijo in jih ni mogoče nikoli več

V nedeljo 9. avgusta je bilo v Brezicah okrajno tekmovanje traktoristov, ki so mu prisostvovali tudi predsednik Društva poslovnih zvez LRS Jan More, sekretar okrajnega odbora ljudske tehnike Ljubljana Jože Mencinger, podpredsednik OLO Novo mesto Viktor Zupančič, podpredsednik Okrajnega odbora SZDL Martin Zupelj, predsednik Okrajnega odbora LT Novo mesto ing. Peter Ivančič, predsednik OZZ Novo mesto Tone Pirč, direktor GPZ Novo mesto Tone Počrvina, zastopniki poslovnih zvez, traktoristi.

ter partizanski muzej v Dolenjskih Toplicah. Upravnica tabora se je zahvalila Društvu prijateljev mladine za pomoč, kakor tudi domačim množičnim organizacijam ter podarila vsaki republiški skupini po eno slovensko knjigo.

Za tri mesece zmanjkuje v novomeški pekarni kruha. Potrošniki se v prodajalnih gnezdih in nazadnje, ko ne dobe kruha, odhajajo slabe volje in praznih rok. Vsi se spominjamo olajšanja, ki nas je obilo lani, ko smo zvedeli, da je zgrajena nova, sodobno urejena pekarna. Zdaj bo kruha dovolj, smo si rekli takrat, in kljub temu ga letos večkrat zmanjkuje.

Kje je vzrok, se boste vprašali. Ne bomo ga zamoletali, čeprav je vse prej kot čisto. Peki novomeške pekarnice odlikujejo nočno delo. Potrošnika kruha se poveča v poletnih mesecih in prične v jeseni padati. Da bi zadovoljili potrebo v tem času, bi morali peko kruha in peciva prekriti dve uri prej kot običajno, namreč ob polnoči. Peki so se temu uprli, prekrpa Novega mesta s kruhom pa

tako očistiti kot bi bilo potrebno. Deske so je razcefrane in jih bo treba zamenjati kaj kmalu z novimi, kar zopet predstavlja precejšen izdatke za družbo.

Kakšna so naslednji dan stranišča, si lahko vsak sam predstavlja.

In moralnovzgojna plat? Kakšen odnos naj ima otrok do šolskega prostora, ki naj bi bil njegov drugi dom, če ve, da je bila prejšnji dan v njem veselica in v katerem smrdi po vinu, tabaku in klobasah? Prav gotovo zanj ni več to, kar bi mi hoteli in kar tudi hočemo, da je, ampak vpliva slabo v vzgojnem pogledu; s tem otežujemo delo učitelju — vzgojitelju. Učiteljem ni vseeno, ali imajo otroci do svoje učilnice, do svojega drugega doma dvomilni odnos, ampak hočejo, da bi to bila prijetna soba, v kateri bi se otroci počutili udobno in v kateri bi vsaka najmanjša stvar vplivala nanje v vsakem pogledu vzgojno.

Pričan sem, da bodo to razumeli tisti, ki so doslej vztrajno zahtevali od upraviteljev šol, naj jim dajo na razpolago šolske prostore za zabavne prireditve s plesom in točenjem alkoholnih pijač. Polskali bodo pač kakšen drug prostor za zabavo, prireditve ob spoznavanju, kaj pomeni v naši novi družbi, šola v izobrazbenem in vzgojnem pogledu

B. L.

ostali gostje in gledalci. Traktoristi so tekmovali v oranju ter spretnostni vožnji z dvoosno prikloiko in sicer ločeno: člani in mladi zadržniki. Oranje člani: 1. Konrad Miller 168,3 točk, 2. Slavko Vovk 152,7 točk, 3. Maks Kozelnik 144,1 točk, 4. Martin Težak 154,1 točk. Spretnostna vožnja člani: 1. Slavko Vovk, 2. Avgust Cvelbar, 3. Maks Kozelnik 144,1 točk, 4. Martin Težak 154,1 točk. Pri mladincih pa je bil najboljši Jože Cvelbar.

Perla PRIHRANEK

V skupnem plamenu so bili najboljši (uvrstili so se na republiško prvenstvo, katero bo

grajena sta bila tudi oba najboljša orača. Splošna ugotovitev komisije je bila, da so orali mladinci bolje od članov, saj je dosegel najboljši mladinec kar 173,1 točke, najboljši član pa 168,3 točke. Čeprav so oboji tekmovali pod istimi pogoji in bili ocenjeni po istih merilih.

Zakaj ni dovolj kruha v Novem mestu?

da bi morali peki torej le začasno prekriti delovni čas od 24. do 4. ure jutraj. Oni to odklanjajo in predlagajo, naj bi potrošnik jedel kruh, ki bi bil spečen prejšnjega dne. Tak nastop novomeških pekov po svoje osvetljuje tudi ta primer, ko bi člani delavskega sveta, na seji 5. avgusta, morali prikriti razpravo o gospodarskem stanju podjetja z ozirom na sprejem politnega gospodarskega računa, so vsi brez izjeme zelo zapustili.

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

B. L.

Nikogar ni, ki ne bi odobral ureditve ceste, pač pa so se pojavili nekateri posamezniki, ki jim je vsak prispevek odveč. Ti tudi ob vsaki drugi priložnosti godrnjajo in zahtevajo od družbe vse, sami pa ji niso pripravili ničesar dati! Zanimivo je, da predvidenemu prispevku ne nasprotujejo ljudje, ki na Metliko niso trajno vezani, pač pa nekateri stari meščani, ki so sicer sila ponosni na svoje meštinstvo.

Gre za to, da bo na skorajšnjem zboru volivcev, ko bo na dnevnem redu formalni sprejem krajevnega samoprispevka, prevladala žela pa skupnem napredku nad konservativno miselnostjo in ozkim gledanjem posameznikov. Zbor bo torej preizkus razgledanosti vseh Metličanov in ni dvoma, da pričakovani uspeh ne bo izostal, saj bodo materialne žrtve ob primerljavi bodočih koristi, ki jih bo dala urejena cesta, zares le malenkostne.

Zavedati se moramo, da bomo le s takim zgledom samopomoči lahko pričakovali pomoč od drugih za bodoče nujne gospodarske ukrepe.

Naj ne bo Metličani, ki bi ne prišli na bližnji zbor volivcev in ki ne bi glasovali za stvar skupnega napredka!

R. K.

Traktoristi so tekmovali

28. in 29. avgusta v Kopru) sledeči člani: 1. Slavko Vovk 252,7 točk, 2. Konrad Miller 234 točk, 3. Maks Kozelnik 221,1 točk, 4. Avgust Cvelbar 217 točk, 5. Jože Vrščec 201 in 6. Jože Levčar. Mladinci: 1. Jože Cvelbar 244,2 točke, 2. Martin Težak 231,1 in 3. Ivan Slopač 230,4.

Najuspešnejši traktorist — član je bil prehodni pokal, prvi štirje člani in prva dva mladinci pa praktične nagrade. Najuspešnejši mladinci: 1. Jože Cvelbar 244,2 točke, 2. Martin Težak 231,1 in 3. Ivan Slopač 230,4.

Perla »KOT NOV JER«

grajena sta bila tudi oba najboljša orača.

Splošna ugotovitev komisije je bila, da so orali mladinci bolje od članov, saj je dosegel najboljši mladinec kar 173,1 točke, najboljši član pa 168,3 točke. Čeprav so oboji tekmovali pod istimi pogoji in bili ocenjeni po istih merilih.

da bi morali peki torej le začasno prekriti delovni čas od 24. do 4. ure jutraj. Oni to odklanjajo in predlagajo, naj bi potrošnik jedel kruh, ki bi bil spečen prejšnjega dne. Tak nastop novomeških pekov po svoje osvetljuje tudi ta primer, ko bi člani delavskega sveta, na seji 5. avgusta, morali prikriti razpravo o gospodarskem stanju podjetja z ozirom na sprejem politnega gospodarskega računa, so vsi brez izjeme zelo zapustili.

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

Vprašujemo se, če je vse to mogoče v naši družbi in kakšno odločnega posega občine, ki naj naredi takšnemu stanju konec!

B. L.

Redenski koledar

Cetnik, 13. avgusta — Ljuna Petek, 14. avgusta — Demetrij Sobota, 15. avgusta — Marija Nedelja, 16. avgusta — Rok Ponedeljek, 17. avgusta — Radivoj Trek, 18. avgusta — Helena Sreda, 19. avgusta — Ljudevit

KINO

BREZICE: Od 14. do 15. 8. jugoslovanski film »Vojna jama«. Od 16. do 17. 8. ruski barvni film »Sestre«. Od 18. do 19. 8. italijanski film »Potepuhi«.

ČRNOMELJ: Od 13. do 14. 8. ameriški barvni film »Zbogom, profesor«. Od 15. do 16. 8. ameriški barvni film »Dezela Faraonov«. Od 17. do 18. 8. jugoslovanski film »Zemlja«.

KOSTANJEVICA: 16. 8. ameriški barvni film »Tajinstveno močvirje«. 17. 8. italijanski film »Mož za vse«.

MOKRONOG: Od 15. do 16. 8. italijanski film »Skoda, da si takšna«.

METLIKA: Od 15. do 16. 8. »Sakramenska kriljca«. 19. 8. »Ne umira se tako«.

NOVO MESTO, DOM JNA: Od 13. do 16. 8. ameriški barvni film »Dvajset tisoč milj pod morjem«. Od 17. do 18. 8. ameriški barvni film »Sedem let zvestobe«.

NOVO MESTO, »KUKKA«: Od 14. do 17. 8. ameriški film »Pesem mrtvih ljubincev«.

SEMIC: 16. 8. jugoslovanski film »Svojega telesa gospodar«.

SEVNICA: Od 15. do 16. 8. ameriški film »Na ovinku reke«.

TREBNJE: Od 15. do 16. 8. mehiški film »Mladi Juarez«.

Predele v nedeljo ob 16. in 19. uri.

ZUZEMBERK: 16. 8. jugoslovanski film »Dolina miru«.

STANOVANJE NUDIM dijaku za šolanje v času od 24. do 4. ure jutraj. Naslov v upravi lista (732-59).

KUPIM MANJSO HISICO ali dvoosno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (732-59).

UGODNO PRODAJAM enostanovniško hišo z majhnim vrtom v okolici Vel. Lake, 1 km od železniške postaje. Naslov v upravi lista (732-59).

POZDAM po primerni ceni dva šivalna stroja (Krajski »Jaks«, kompletno opremljen, in desnorčni »Singer«, primeren za čevljarje, sedlarje ali tapetnike). Silva s sukancem vseh vrst in z vrvice, v obe smeri; prav tako tudi robi. Vprašati pri krojaču Kuhlju v Dobruhi.

PRODAM KUHINJSKO KREDENCO, knjižno omaro, električni kuhinjski aparat, 4. etaz, mizo, spaksko steno in drugo. Zgledate se: Vokčeva 8.

SPLOŠNA BOLNICA NOVO MESTO prodaja košnje ovate. Interesenti naj se javijo na ekonomatu bolnice v Kamniji.

PRODAM POHISTVO za samsko sobo. Naslov v upravi lista (732-59).

ISCEN POSTENO samostojno gospodinjstvo pomočnika k 4. etazi družini v industrijskem kraju na Gorenjskem. Plača 8.000 dinarjev. Naslov v upravi lista (732-59).

ISCEN GOSPODINJSKO POMOČNICO k članski družini v Novem mestu. Naslov v upravi lista (732-59).

TAKOJ SPREJMEM VAJENCA ALI VAJENKO. Kraljevo Franc. Malerič, Pod lipi 2. Črnomelj. Stanovanje in hrana zagotovljena.

GOSPODINJSKO POMOČNICO z znanjem domače kuhinje (še za takoj ali s septembrom družina Dr. B. Novak, Ljubljana, Gradisce 8-II, Dobra plača in ostali pogoji).

I. RUDARSKI ODESEK Sprejelih bo 65 kandidatov. Kandidat mora z uspehom dovršiti najmanj 6 razredov osnovne šole. Vpisni rok: 1. avgust 1959. Vpisni rok: 1. avgust 1959.

II. ELEKTRO ODESEK Sprejelih bo 20 kandidatov. Kandidat mora z uspehom dovršiti 4 razredov osnovne šole in 4 razrede nižje gimnazije. Biti mora telesno in duševno zdrav ter telesno dobro razvit, kar ugotovi uradni šolski zdravnik.

Ako se bo prišlo več kandidatov, kakor predvideva načrt vpisa, bodo sprejeti oni, ki bodo uspešno opravili sprejemni izpit iz slovenskega jezika in računstva z geometrijo.

Solanje v obeh odelkih traja 3 leta. Po uspešno opravljenem končnem izpitu se absolventi rudarskega odseka usposobijo za kvalifikirane delavce rudarske strokove kopice, absolventi elektrarskega pa za obratne električarje.

Mladinci, ki se žele vpisati, morajo ravnateljstvu šole predložiti s 30 dinarji: kolikavno prošnjo in 1. priloži: naslednje dokumente: 1. zadnje šolsko spričevalo, 2. izpisek iz matične knjige rojenih (rojstni list), 3. listino, ki prikazuje potek in uspeh šolanja v osnovni šoli oz. gimnaziju (izdala šola, kjer se je kandidat šolal), 4. mnenje šole o sposobnosti in nagljenih kandidata (izpolni šola, kjer se je kandidat šolal), 5. potrdilo o premoženjskem stanju v letu 1959, 6. potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki stanujejo izven Trbovlj), 7. potrdilo o višini otroškega dodatka, 8. potrdilo o 3-7. oškolovane prosti in kolikavno prošnjo in potrdilo brez zgoraj naštetih dokumentov ne bomo upoštevali!

Dopisujte v okrajno glasilo SZDL — v Dolenjski list!

RAZPIS Dolenjska turistična zveza s sedežem v Novem mestu razpisuje mesto tajnika. Pogoji: popolna srednja šola ali nje odgovarjajoča izobrazba in razgledanost na področju turizma. Nastop službe s 1. septembrom 1959. Plača po dogovoru. Pisemne ali ustne ponudbe poslati na Dolenjska turistična zveza Novo mesto.

RAZPIS V službo sprejemamo: 1. pisarniško uslužbenko za administracijo in strojeplase, lahko začetnica, večša strojeplasa; 2. strojništva za material; 3. več polkvalificiranih in nekvalificiranih delavcev, ki imajo vešele za lesno stroko.

»Opremales, Novo mesto

OBVESTILA

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

OBVESTILO DIJAKOM Ravnateljstvo gimnazije Novo mesto obvešča dijake, da bo maturi v jesenskem roku od 28. avgusta do 1. septembra. Razredni

